

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล
ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐

สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
ตัวชี้วัดที่ ๖ ระดับความสำเร็จของการจัดทำ
แผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ – ๒๕๗๐
(ฉบับทบทวน ปี ๒๕๖๘)

คำนำ

สำนักงานเกษตรอำเภอ มีภารกิจเกี่ยวกับการศึกษา วิเคราะห์ เพื่อวางแผนการปฏิบัติงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรให้สอดคล้องกับนโยบายของกรมส่งเสริมการเกษตร และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ตลอดจนทิศทางการพัฒนาของอำเภอและตำบล เป็นต้น ซึ่งในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องมีแผนพัฒนาการเกษตรที่สอดคล้องกับนโยบายและทิศทางของแผนพัฒนาทุกระดับ มีความเหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่และความต้องการของชุมชน สามารถนำแผนพัฒนาการเกษตรไปใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดด้วย

สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้จัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล เพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ตำบล โดยนำข้อมูลพื้นฐาน ทางกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนศักยภาพของชุมชนมาวิเคราะห์ โดยได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเทศบาลตำบลไผ่พระ ผู้นำชุมชน และเกษตรกรในพื้นที่ตำบลทุกท่าน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายหลักในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาอาชีพของเกษตรกรในตำบลต่อไป

สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑ กรกฎาคม ๒๕๖๖

สารบัญ

หน้า

คำนำ	
สารบัญ	
สารบัญตาราง	(๑)
สารบัญภาพ	(๒)
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	
๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒ อาณาเขตติดต่อ	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๑
๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	๒
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๒
๒.๒ ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน	๒
๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน	๒
๓ สภาพภูมิอากาศ	๕
๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ	๕
๓.๒ ฤดูกาล	๕
๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน	๕
๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๖
๔ เส้นทางคมนาคม	๘
๔.๑ ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง	๘
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด	๘
๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๙
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง	๙
๕.๒ อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายทดน้ำ	๙
๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	๑๐
๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๐
๖.๒ รายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อหัว	๑๐
๖.๓ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง	๑๑
๖.๔ การศึกษา	๑๒
๖.๕ สาธารณสุข	๑๒
๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม	๑๒
๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)	๑๒
๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๑๔
๙ องค์กร/สถาบันต่าง ๆ	๑๔

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร	๑๕
๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล	๑๕
๑.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่	๑๕
๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๔๓
๒ การจัดทำ TOWS Matrix	๔๕
บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอบางไทร	๔๗
๑. แนวทางการพัฒนา	๔๗
๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)	๔๘
๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร	๔๘
๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร	๔๘
๒. สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร	๕๐
ภาคผนวก	๕๒
โครงการ “สู่วิถีเกษตรธุรกิจด้วยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”	๕๓
โครงการโครงการส่งเสริมการใช้น้ำหมักชีวภาพ	๕๕
โครงการผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ดี	๕๗

สารบัญตาราง

	หน้า
๑. การแบ่งเขตการปกครอง ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒
๒. แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕	๖
๓. แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ย ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕	๖
๔. ความชื้นสัมพัทธ์ ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑	๘
๕. ข้อมูลพืชเศรษฐกิจ ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร ปี ๒๕๖๕	๑๐
๖. แสดงจำนวนประชากร ในตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร	๑๑
๗. แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๒
๘. แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร	๑๔
๙. แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร	๑๕
๑๐. แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๖
๑๑. แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร	๑๗
๑๒. แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๗
๑๓. แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร	๑๘
๑๔. แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตรตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร	๑๙
๑๕. แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๙
๑๖. แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๐
๑๗. ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร	๒๐
๑๘. แสดงทรัพยากรดินตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๑
๑๙. แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร	๒๕
๒๐. แสดงพื้นที่ปลูก ข้าว ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๖
๒๑. แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบล ไผ่พระ อำเภอบางไทร	๒๗
๒๒. แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๙
๒๓. แสดงต้นทุนการผลิต ข้าว ปี ๒๕๖๕ ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๑
๒๔. แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิต ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร	๓๓
๒๕. แสดงพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.	๓๓
๒๖. แสดงปริมาณการปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร	๓๓
๒๗. แสดงต้นทุนการผลิตกล้วยน้ำว้า ปี ๒๕๖๕ ตำบลไผ่พระ (ต่อไร่/รอบ/ปี)	๓๖
๒๘. แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วง ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๗
๒๙. แสดงปริมาณการปลูกมะม่วง ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.	๓๘
๓๐. แสดงต้นทุนการผลิตมะม่วง ปี ๒๕๖๕ ตำบลไผ่พระ (ต่อไร่/รอบ/ปี)	๔๑
๓๑. แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๔๓
๓๒. แสดงการวิเคราะห์ตาราง SWOT Matrix	๔๕

สารบัญภาพ

หน้า

๑. ภาพแสดงอาณาเขตติดต่อ ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร	๑
๒. แผนที่แสดงเขตดินอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓
๓. แสดงประมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕	๕
๔. แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๓ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕	๗
๕. อุณหภูมิเฉลี่ย ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ - ๒๕๖๕	๗
๖. แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคม ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๙
๗. แหล่งน้ำ ในตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๙
๘. แสดงจำนวนประชากร ครว้เรือน และครัวเรือนเกษตรกร ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร	๑๑
๙. แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๓
๑๐. กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๓
๑๑. แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ของตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร	๑๔
๑๒. แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร	๑๕
๑๓. แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร	๑๖
๑๔. แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร	๑๗
๑๕. แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๘
๑๖. แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (เครือข่าย) ตำบลไผ่พระ	๒๑
๑๗. แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๒
๑๘. แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๒
๑๙. แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๓
๒๐. แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๓
๒๑. แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๔
๒๒. แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๔
๒๓. แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูก ข้าว ตำบลไผ่พระ	๒๕
๒๔. แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับ ข้าว ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร	๒๖
๒๕. แสดงพื้นที่ปลูก ข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบล ไผ่พระ	๒๗
๒๖. แผนภูมิแสดงพื้นที่ปลูกข้าวตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร	๒๗
๒๗. แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร	๒๘
๒๘. แสดงร้อยละพื้นที่ปลูก ข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร	๒๘
๒๙. ปริมาณการปลูกข้าว ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๙
๓๐. แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร	๓๐
๓๑. แสดงวิธีการตลาดข้าว ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๒
๓๒. แสดงแหล่งรับซื้อข้าว ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๓๒
๓๓. แสดงปริมาณการปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร	๓๔
๓๔. แสดงปฏิทินการเพาะปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลบางไทร	๓๖
๓๕. วิธีตลาดของกล้วยน้ำว้า ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร	๓๗
๓๖. แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมะม่วง ตำบลไผ่พระ	๔๑

สารบัญภาพ (ต่อ)

(๒)

หน้า

๓๗ วิธีตลาดของมะม่วง ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๔๒

บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

ตำบลไผ่พระ ตั้งเป็นตำบลเมื่อปี ๒๔๗๕ เดิมบริเวณนี้เป็นป่าไผ่ เป็นที่ราบลุ่ม อุดมสมบูรณ์ มีราษฎรจากตำบลไผ่พระ ตำบลช้างใหญ่ อพยพมาตั้งถิ่นฐาน สาเหตุที่ชื่อตำบลไผ่พระเนื่องจากมีต้นไผ่สีทอง ซึ่งคล้ายจีวรของพระเดิมขึ้นกับตำบลเสนาน้อย อำเภอเสนา ต่อมาขึ้นกับอำเภอไผ่พระ และอำเภอบางไทร ตามลำดับ

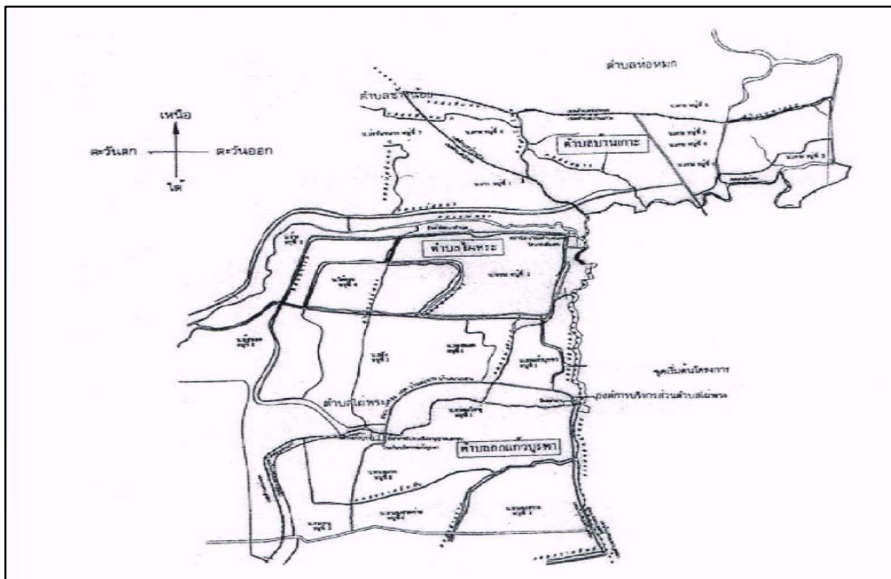
ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลไผ่พระ ห่างจากตัวอำเภอบางไทรประมาณ ๙ กิโลเมตร ตำบลไผ่พระ มีพื้นที่ทั้งหมด ๑๕,๑๔๖ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๙,๗๔๐ ไร่เศษ

๑.๒. อาณาเขต

ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร มีอาณาเขตติดต่อกับอำเภอและจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลบ้านเกาะ ตำบลห่อหมกและตำบลช้างเหล็ก อำเภอบางไทร
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ตำบลบางพลี อำเภอบางไทร
- ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลกกแก้วบุรพา อำเภอบางไทร
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ตำบลสามตุ่ม อำเภอเสนา และตำบลคูสลอดอำเภอลาดบัวหลวง จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แผนที่แสดงขอบเขตตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา



ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่อ ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร
(ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่พระ, พ.ศ. ๒๕๖๖)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่พระ

ตารางที่ ๑ การแบ่งเขตการปกครอง ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร			จำนวน ครัวเรือน	รายชื่อผู้ใหญ่บ้าน
		ชาย	หญิง	รวม		
๑	บ้านลาว	๑๐๒	๑๒๒	๒๒๔	๖๐	นายสุชาติ เชื้อสวัสดิ์
๒	บ้านขวาง	๗๐	๗๗	๑๔๗	๔๗	นายบุญรุ่ง วุฒิลาภ
๓	ไผ่พระ	๑๒๘	๑๓๑	๒๕๙	๗๘	น.ส.สุนิสา ไตรอุโศก
๔	บ้านไผ่พระ	๒๑๑	๒๐๘	๔๑๙	๑๓๘	นางศศิธร คุ่มสุวรรณ
๕	บ้านช้าง	๑๘๕	๑๙๑	๓๗๖	๑๑๐	นายสุราณี ติวพันธ์
๖	บ่อสะแก	๑๘๙	๑๖๔	๓๕๓	๑๐๑	นายอภิชา ไตรยศ
๗	บ่อขันหมาก	๔๔	๕๔	๙๘	๒๗	นายธนกฤษ ไตรอุโศก
๘	คู้สลอด	๑๔๐	๑๔๒	๒๘๒	๙๔	นายบุญเพ็ง เชื้อสวัสดิ์
	รวม	๑,๐๖๙	๑,๐๘๙	๒,๑๕๘	๖๕๕	นายบุญรุ่ง วุฒิลาภ (กำนัน)

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, พ.ศ.๒๕๖๖

๒. ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

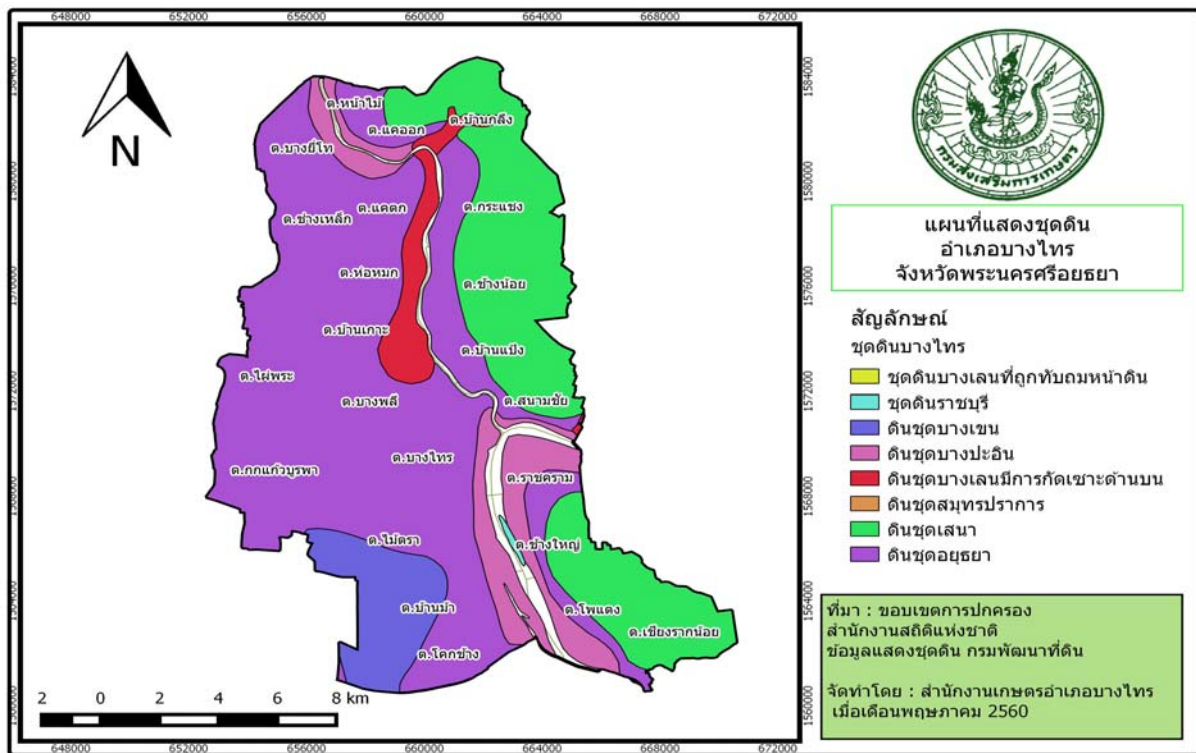
ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา สภาพภูมิประเทศ โดยทั่วไปจะเป็นที่ราบลุ่ม ไม่มีภูเขา มีแม่น้ำที่สำคัญไหลผ่าน ๒ สาย คือ แม่น้ำเจ้าพระยา แม่น้ำน้อย และมีคูคลองใหญ่เล็กจำนวนมาก เมื่อถึงฤดูน้ำหลากน้ำจะท่วมไปทั่ว เนื่องจากน้ำที่ไหลมาจากทางภาคเหนือ คือ แม่น้ำเจ้าพระยา และแม่น้ำน้อย มีปริมาณมาก และได้รับอิทธิพลจากน้ำทะเลหนุนทำให้จะมีน้ำท่วมขังนาน ๑ - ๓ เดือน ระหว่างเดือน กันยายน - พฤศจิกายน

๒.๒ ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน

ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร เป็นพื้นที่ราบลุ่ม ริมแม่น้ำ จึงไม่มีความลาดชันจนเห็นได้ชัด

๒.๓ ลักษณะดิน และกลุ่มชุดดิน

ดินในตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร มีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน ๒ กลุ่มชุดดิน โดยมีรายละเอียด ดังนี้



ภาพที่ ๒ แผนที่แสดงชุดดินอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

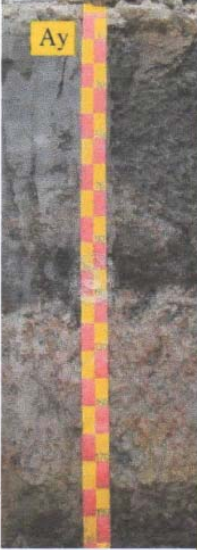
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๑) กลุ่มชุดดินที่ ๑

ชุดดิน : อยุธยา

ลักษณะเด่น : เป็นดินเหนียว ดินเป็นสีเทาแก่ ดินล่างมีสีเทาปนน้ำตาลแก่และสีเหลือง เป็นกรดจัด ส่วนใหญ่พบปริมาณริมแม่น้ำ ปัจจุบันใช้ประโยชน์ในการปลูกข้าว ไม้ผล แต่ต้องมีการยกทรงหรือถมดิน

ชุดดิน	อยุธยา	Series	Ay	กลุ่มชุดดินที่ 2
การจำแนกดิน (USDA)	Very-fine, mixed, active, acid, isohyperthermic Vertic Endoaquepts			
สภาพพื้นที่	ราบเรียบ มีความลาดชัน 0-1 %			
ภูมิสัณฐาน	ที่ราบน้ำทะเลเคยขึ้นถึง			
วัตถุต้นกำเนิดดิน	ตะกอนน้ำผสมกับตะกอนทะเล พัฒนาในสภาพน้ำกร่อย			
การระบายน้ำ	เลว			
การซึมผ่านได้ของน้ำ	ช้า	การไหลบ่าของน้ำบนผิวดิน		ช้า
ลักษณะสมบัติของดิน	เป็นดินลิกมาก ดินบนเป็นดินเหนียว สีเทาเข้ม ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดปานกลาง (pH 5.0-6.0) ดินล่างตอนบนเป็นดินเหนียวมีสีเทา สีน้ำตาลปนเทาหรือสีเทาน้ำตาล มีจุดประสีแดง ปฏิกริยาดินเป็นกรดจัด (pH 5.5) และพบจุดประสีเหลืองฟางข้าวที่ความลึก 100-150 ซม. พบลิกของแร่ยิปซัมและรอยไถระหว่างชั้นดินบนและดินล่าง ดินมีกำมะถันสูงและปฏิกริยาดินเป็นกรดจัดมาก (pH 4.5-5.0)			
ข้อจำกัด	ดินเป็นกรดจัด ทำให้พืชไม่สามารถใช้แร่ธาตุที่มีอยู่ในดินตามธรรมชาติได้อย่างเต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งฟอสฟอรัส			
ข้อเสนอแนะ	แก้สภาพกรดของดินโดยใช้วัสดุปูนชนิดต่างๆ เช่น ปูนมาร์ล เพื่อให้พืชสามารถใช้ธาตุอาหารในดินได้			

สมบัติทางเคมี	ความลึก (ซม.)	อินทรีย์วัตถุ	ความจุ แลกเปลี่ยน แคตไอออน	ความ อิ่มตัวเบส	ฟอสฟอรัส ที่เป็น ประโยชน์	โพแทสเซียม ที่เป็น ประโยชน์	ความอุดม สมบูรณ์ ของดิน
	0-25	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง
	25-50	ปานกลาง	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง
	50-100	ต่ำ	สูง	ปานกลาง	ต่ำ	สูง	ปานกลาง
							

ภาพที่ ๓ ข้อมูลกลุ่มชุดดิน ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร
(ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๕)

๓ สภาพภูมิอากาศ

๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุม ๒ ชนิด คือมรสุม ตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดจากทิศตะวันออกเฉียงเหนือปกคลุมในช่วงฤดูหนาว ทำให้บริเวณอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประสบกับสภาวะอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้ง กับมรสุมอีกชนิดหนึ่งคือมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดจากทิศตะวันตกเฉียงใต้ปกคลุมในช่วงฤดูฝนทำให้อากาศชุ่มชื้นและมีฝนตก

๓.๒ ฤดูกาล

พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย แบ่งฤดูกาลของจังหวัดพระนครศรีอยุธยาออกเป็น ๓ ฤดูดังนี้

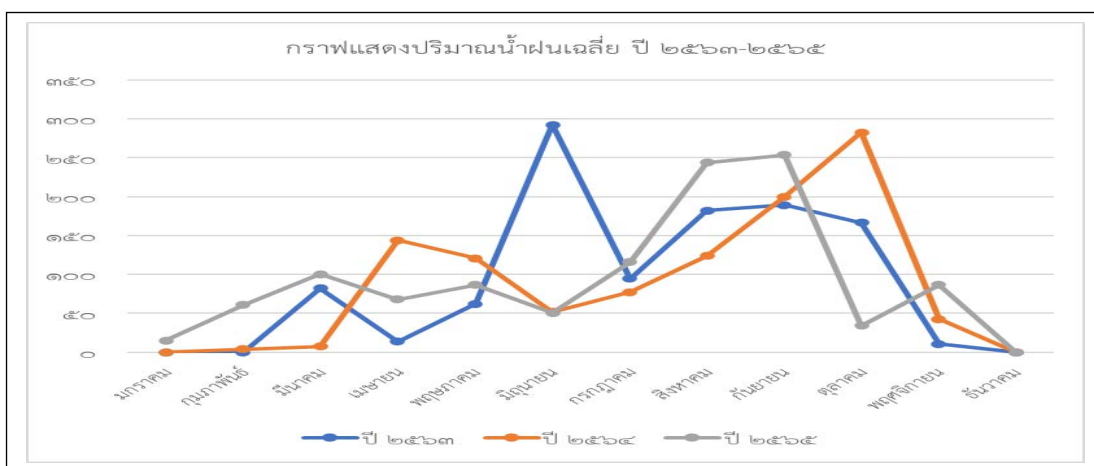
๑) ฤดูหนาวเริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นฤดูแล้งมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีน ซึ่งมีคุณสมบัติเย็นและแห้งจะแผ่ลงมาปกคลุมประเทศไทยในช่วงนี้ แต่เนื่องจากจังหวัดพระนครศรีอยุธยาอยู่ในภาคกลาง อิทธิพลของบริเวณความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่แผ่ลงมาปกคลุมในช่วงฤดูหนาวจะช้ากว่าภาคเหนือและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ทำให้อากาศหนาวเย็นช้ากว่าสองภาคดังกล่าว โดยเริ่มมีอากาศหนาวเย็นประมาณกลางเดือนพฤศจิกายนเป็นต้นไป

๒) ฤดูร้อน เริ่มเมื่อมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือสิ้นสุดลง คือประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ในระยะนี้จะมีหย่อมความกดอากาศต่ำ เนื่องจากความร้อนปกคลุมประเทศไทยตอนบน ประกอบกับลมที่พัดปกคลุมประเทศไทยในช่วงนี้เป็นลมฝ่ายใต้ ทำให้มีอากาศร้อนอบอ้าวทั่วไป โดยมีอากาศร้อนจัดอยู่ในเดือนเมษายน

๓) ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดปกคลุมประเทศไทย ร่องความกดอากาศต่ำที่พัดผ่านบริเวณภาคใต้ของประเทศไทยจะเลื่อนขึ้นมา พาดผ่านบริเวณภาคกลางและภาคเหนือเป็นลำดับ ในระยะนี้ทำให้มีฝนตกชุกขึ้นตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม เป็นต้นไป โดยเดือนกันยายนเป็นเดือนที่มีฝนตกชุกที่สุดในรอบปี และเป็นช่วงที่มีความชื้นสูง

๓.๓ ปริมาณน้ำฝน

อำเภอบางไทร มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยปี ๒๕๖๕ โดยมีปริมาณฝนเฉลี่ยทั้งปีที่ ๑,๑๑๕.๓ มิลลิเมตร ตกชุกในช่วงเดือน พฤษภาคม - ตุลาคม ของทุกปี มีปริมาณน้ำฝนที่ต่ำสุดในช่วงเดือน มกราคม โดยมีปริมาณ ๗.๑ มิลลิเมตร และมีปริมาณน้ำฝนที่สูงสุดในเดือน กันยายน โดยมีปริมาณ ๒๕๓.๕ มิลลิเมตร



ภาพที่ ๓ แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๓ ปี ตั้งแต่ ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕
(ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา,พ.ศ.๒๕๖๖)

ตารางที่ ๒ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ปี ๒๕๖๓-๒๕๖๕

เดือน	ปี ๒๕๖๓			ปี ๒๕๖๔			ปี ๒๕๖๕		
	ปริมาณ น้ำฝน (มิลลิเมตร)	จำนวน วันที่ ฝนตก	ปริมาณสูงสุด น้ำฝน (มิลลิเมตร)	ปริมาณ น้ำฝน (มิลลิเมตร)	จำนวน วันที่ ฝนตก	ปริมาณสูงสุด น้ำฝน (มิลลิเมตร)	ปริมาณ น้ำฝน (มิลลิเมตร)	จำนวน วันที่ ฝนตก	ปริมาณสูงสุด น้ำฝน (มิลลิเมตร)
ทั้งปี	๑๐๙๓.๔	๘๖	๘๖.๙	๑๐๕๔.๑	๙๘	๖๘	๑๑๑๕.๓	๑๒๗	๔๙.๓
มกราคม	๐.๐	๐	๐.๐	๐.๐	๐	๐.๐	๑๕.๐	๓	๗.๑
กุมภาพันธ์	๐.๐	๐	๐.๐	๓.๘	๑	๓.๘	๖๐.๗	๕	๔๗.๒
มีนาคม	๘๒.๒	๒	๘๑.๓	๗.๓	.๓	๖.๖	๑๐๐.๕	๙	๓๒.๗
เมษายน	๑๓.๘	๓	๑๑.๙	๑๔๔.๑	๑๓	๕๙.๕	๖๗.๘	๗	๓๕.๐
พฤษภาคม	๖๒.๒	๘	๓๐.๕	๑๒๑.๐	๖	๓๔.๘	๘๖.๕	๑๕	๒๘.๑
มิถุนายน	๒๙๒.๔	๑๒	๘๖.๙	๕๑.๘	๑๒	๒๒.๓	๕๐.๘	๑๔	๙.๓
กรกฎาคม	๙๔.๔	๑๓	๔๑.๓	๗๗.๓	๑๔	๑๔.๕	๑๑๕.๘	๑๗	๑๘.๓
สิงหาคม	๑๘๒.๓	๑๕	๕๘.๓	๑๒๔.๐	๑๒	๒๘.๙	๒๔๓.๗	๑๙	๔๙.๓
กันยายน	๑๘๙.๓	๑๒	๔๖.๖	๑๙๙.๗	๑๘	๓๘.๓	๒๕๓.๕	๑๙	๔๒.๓
ตุลาคม	๑๖๖.๔	๑๗	๓๗.๓	๒๘๒.๖	๑๒	๖๘.๐	๓๔.๒	๘	๙.๖
พฤศจิกายน	๑๐.๔	๔	๔.๘	๔๒.๕	๗	๑๕.๙	๘๖.๘	๑๑	๒๓.๑
ธันวาคม	๐.๐	๐	๐.๐	๐.๐	๐	๐.๐	๐.๐	๐	๐.๐

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๖๖

๓.๓ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

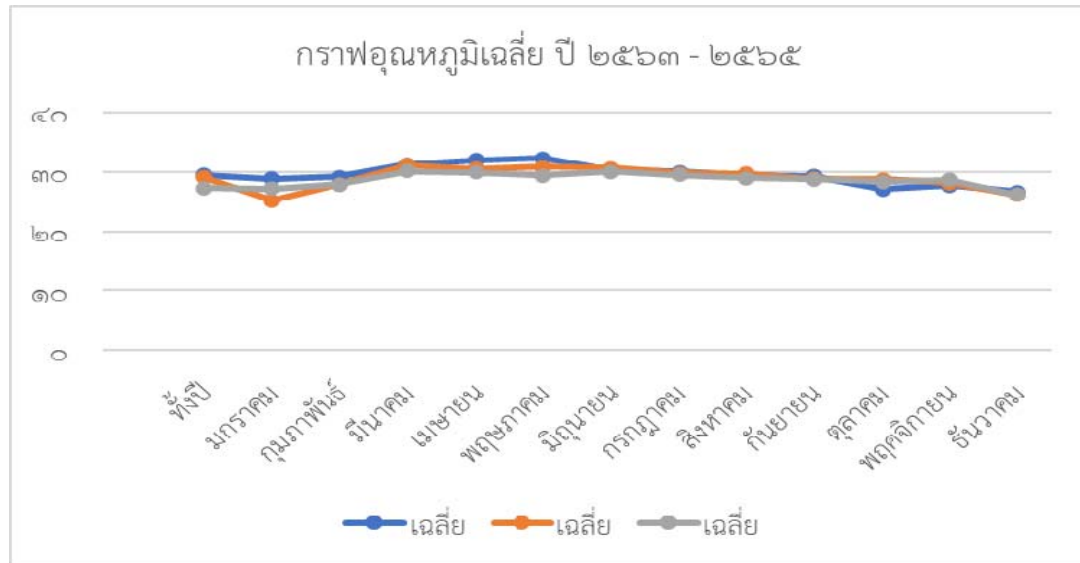
๑) อุณหภูมิ จังหวัดพระนครศรีอยุธยาเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ทางตอนกลางของประเทศ พื้นที่เป็นที่ราบลุ่ม ถูกขนาบด้วยพื้นที่สูง ๓ ด้าน คือทิวเขาทางด้านตะวันตกของประเทศ และเขตเทือกเขาและที่สูง ทางภาคเหนือกับ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่เป็นเขตที่ราบสูง จึงมีอุณหภูมิค่อนข้างสูงและมีอากาศร้อนอบอ้าวในฤดูร้อน อุณหภูมิเฉลี่ย จะมีค่าระหว่าง ๒๙.๙ – ๓๒.๐ องศาเซลเซียส ส่วนในฤดูหนาวอุณหภูมิเฉลี่ยจะมีค่าระหว่าง ๒๗.๗ – ๒๘.๖ องศาเซลเซียส อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีมีค่า ๒๙.๕ องศาเซลเซียส

ตารางที่ ๓ แสดงข้อมูลอุณหภูมิเฉลี่ย ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕ (หน่วยวัด : องศาเซลเซียส)

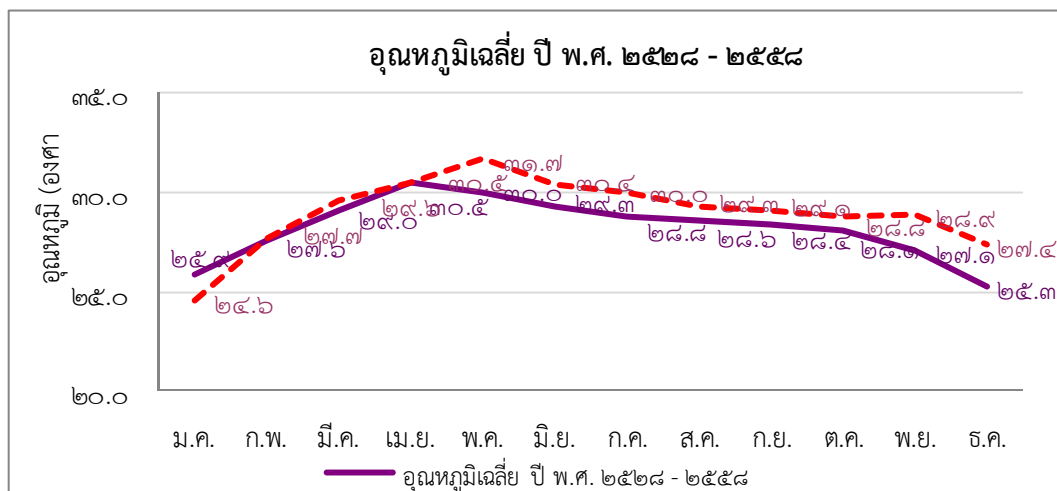
เดือน	ปี ๒๕๖๓			ปี ๒๕๖๔			ปี ๒๕๖๕		
	เฉลี่ย	เฉลี่ย สูงสุด	เฉลี่ย ต่ำสุด	เฉลี่ย	เฉลี่ย สูงสุด	เฉลี่ย ต่ำสุด	เฉลี่ย	เฉลี่ย สูงสุด	เฉลี่ย ต่ำสุด
ทั้งปี	๒๙.๕	๓๕.๑	๒๓.๘	๒๙.๐	๓๔.๕	๒๓.๔	๒๗.๓	๓๑.๒	๒๓.๔
มกราคม	๒๘.๘	๓๕.๖	๒๒.๐	๒๕.๒	๓๒.๔	๑๘.๕	๒๗.๒	๓๔.๑	๒๐.๒
กุมภาพันธ์	๒๙.๑	๓๖.๐	๒๒.๑	๒๗.๙	๓๕.๒	๒๐.๕	๒๗.๙	๓๓.๖	๒๒.๑
มีนาคม	๓๑.๒	๓๗.๗	๒๔.๖	๓๑.๑	๓๗.๖	๒๔.๕	๓๐.๑	๓๕.๘	๒๔.๓
เมษายน	๓๒.๐	๓๘.๕	๒๕.๕	๓๐.๕	๓๖.๔	๒๔.๕	๒๙.๙	๓๖.๑	๒๓.๖
พฤษภาคม	๓๒.๓	๓๘.๔	๒๖.๒	๓๐.๘	๓๖.๔	๒๕.๒	๒๙.๔	๓๔.๓	๒๔.๔
มิถุนายน	๓๐.๒	๓๕.๕	๒๔.๘	๓๐.๖	๓๕.๘	๒๕.๓	๓๐.๐	๓๕.๕	๒๔.๔
กรกฎาคม	๓๐.๐	๓๕.๐	๒๕.๐	๒๙.๘	๓๔.๙	๒๔.๗	๒๙.๕	๓๔.๓	๒๔.๗
สิงหาคม	๒๙.๓	๓๔.๑	๒๔.๕	๒๙.๗	๓๔.๗	๒๔.๖	๒๘.๙	๓๓.๓	๒๔.๔

เดือน	ปี ๒๕๖๓			ปี ๒๕๖๔			ปี ๒๕๖๕		
	เฉลี่ย	เฉลี่ย สูงสุด	เฉลี่ย ต่ำสุด	เฉลี่ย	เฉลี่ย สูงสุด	เฉลี่ย ต่ำสุด	เฉลี่ย	เฉลี่ย สูงสุด	เฉลี่ย ต่ำสุด
กันยายน	๒๙.๒	๓๓.๗	๒๔.๖	๒๘.๘	๓๓.๑	๒๔.๕	๒๘.๗	๓๒.๙	๒๔.๔
ตุลาคม	๒๗.๑	๓๑.๑	๒๓.๑	๒๘.๗	๓๒.๙	๒๔.๕	๒๘.๓	๓๒.๖	๒๓.๙
พฤศจิกายน	๒๗.๗	๓๒.๘	๒๒.๕	๒๘.๑	๓๒.๘	๒๓.๓	๒๘.๖	๓๓.๘	๒๓.๓
ธันวาคม	๒๖.๖	๓๒.๔	๒๐.๗	๒๖.๑	๓๒.๑	๒๐.๑	๒๖.๑	๓๑.๖	๒๐.๖

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาพระนครศรีอยุธยา



ภาพที่ ๔ แสดงค่าอุณหภูมิเฉลี่ยในรอบ ๓ ปี ตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕
(ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา, พ.ศ.๒๕๖๖)



ภาพที่ ๕ อุณหภูมิเฉลี่ย ปี พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๕๘
ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา

๒) ความชื้นสัมพัทธ์ การผันแปรตามฤดูกาล ปรากฏว่าความชื้นสัมพัทธ์มีค่าต่ำสุดในช่วงเดือนมีนาคม และมีค่าสูงสุดในช่วงฤดูฝนเดือนตุลาคมเนื่องจากอิทธิพลของมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดปกคลุมประเทศไทยและนำเอาความชุ่มชื้นมาสู่ประเทศไทย

ตารางที่ ๔ ความชื้นสัมพัทธ์ ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑

เดือน	ปี ๒๕๕๙			ปี ๒๕๖๐			ปี ๒๕๖๑		
	เฉลี่ย	เฉลี่ย สูงสุด	เฉลี่ย ต่ำสุด	เฉลี่ย	เฉลี่ย สูงสุด	เฉลี่ย ต่ำสุด	เฉลี่ย	เฉลี่ย สูงสุด	เฉลี่ย ต่ำสุด
ทั้งปี	๗๒.๗	๘๘.๑	๕๒.๕	๗๓.๘	๙๐.๐	๕๗.๖	๗๗.๐	๙๐.๘	๗๔.๓
มกราคม	๗๑.๔	๙๐.๐	๔๖.๗	๖๖.๔	๘๓.๔	๔๙.๖	๗๓.๔	๘๙.๖	๗๑.๓
กุมภาพันธ์	๔๙.๙	๗๙.๔	๓๘.๑	๖๒.๓	๘๘.๑	๔๐.๔	๗๒.๔	๘๙.๔	๗๐.๐
มีนาคม	๖๔.๒	๘๔.๓	๔๐.๒	๖๘.๖	๙๐.๑	๔๗.๐	๗๔.๐	๙๐.๓	๗๑.๑
เมษายน	๖๓.๖	๘๔.๙	๓๙.๘	๖๘.๙	๘๘.๙	๘๘.๘	๗๖.๖	๙๑.๑	๗๓.๙
พฤษภาคม	๖๔.๔	๘๕.๔	๔๒.๙	๗๗.๔	๙๒.๙	๖๒.๐	๘๐.๔	๙๒.๗	๗๗.๔
มิถุนายน	๗๔.๔	๙๐.๒	๔๓.๐	๗๗.๐	๙๒.๑	๖๑.๙	๗๘.๘	๙๒.๐	๗๖.๑
กรกฎาคม	๘๑.๒	๙๑.๑	๖๓.๔	๗๙.๔	๙๓.๔	๖๔.๔	๗๙.๔	๙๐.๗	๗๗.๗
สิงหาคม	๗๘.๐	๙๐.๒	๖๒.๒	๘๑.๑	๙๓.๙	๖๘.๓	๘๐.๗	๙๒.๐	๗๘.๔
กันยายน	๘๒.๔	๙๓.๐	๔๗.๙	๘๔.๓	๙๔.๗	๗๒.๘	๘๑.๙	๙๓.๐	๗๘.๘
ตุลาคม	๘๓.๙	๙๔.๑	๖๖.๔	๗๙.๘	๙๓.๙	๖๔.๖	๗๙.๔	๙๑.๗	๗๖.๓
พฤศจิกายน	๗๖.๖	๙๐.๖	๔๗.๘	๗๒.๔	๘๘.๒	๔๖.๗	๗๓.๖	๘๘.๙	๗๐.๙
ธันวาคม	๗๑.๔	๘๑.๔	๔๐.๘	๖๗.๔	๘๒.๘	๔๒.๒	๗๓.๖	๘๘.๐	๖๙.๒

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๖๖

๔ เส้นทางคมนาคม

๔.๑ ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล/อำเภอ

ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร มีการเดินทางระหว่างตำบลและหมู่บ้าน โดยใช้เส้นทางถนนลาดยางเป็นเส้นทางในเชื่อมต่อ ขนส่งผลผลิตทางการเกษตร มีเส้นทางหลักจากที่ว่าการอำเภอบางไทร ไปตำบลไผ่พระโดยผ่านถนนสาย ๓๑๑๑ ปทุมธานี - อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา และถนนทางหลวงชนบทสาย ๔๐๐๙ ไผ่พระ-คูสลอด ที่สามารถเดินทางไปยังตำบลคูสลอด อำเภอลาดบัวหลวงได้

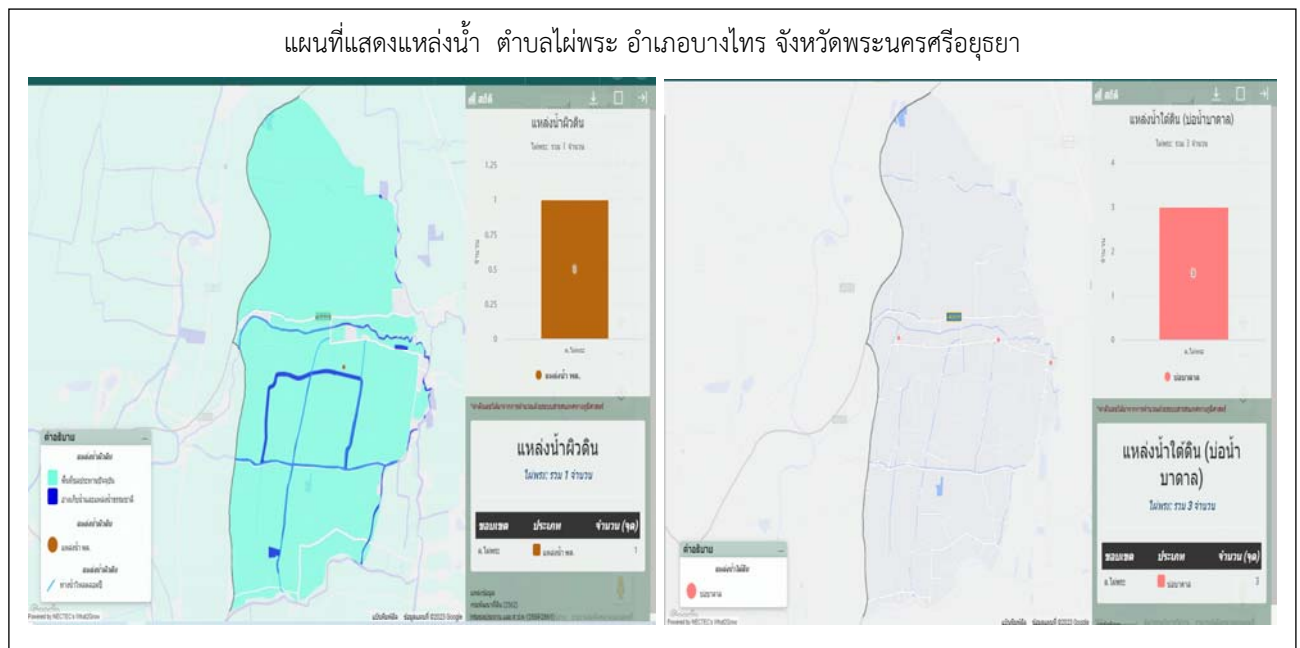
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด

ตำบลไผ่พระมีเส้นทางเดินทางระหว่างจังหวัด โดยผ่านถนนสาย ๓๑๑๑ ปทุมธานี - อ.เสนา จ.พระนครศรีอยุธยา

๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง ดังนี้

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ (โครงการชลประทาน) ได้แก่ บ่อน้ำบาดาล ๓ แห่ง บ่อน้ำตื้น/สระ
หัง และประปาหมู่บ้าน ๑๔ แห่ง



ภาพที่ ๗ แหล่งน้ำ ในตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๕๘)

๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร ประชากรมีอาชีพหลักคือ เกษตรกรรม ประชากรส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ ๙๐ ของผู้มีงานทำ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รองลงมาเป็นอาชีพรับจ้าง และค้าขาย ตามลำดับ มีพื้นที่การเกษตร ๖,๔๒๖.๕๐ ไร่ โดยอยู่พื้นที่การเกษตรอยู่ในเขตชลประทาน และเป็นพื้นที่ทุ่งรับน้ำ ทั้งหมด (ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๕) อาชีพที่ทำรายได้ให้กับประชากรภายในตำบลมากที่สุด คืออาชีพเกษตรกรรม โดยพืชที่นิยมปลูกได้แก่ ข้าว ด้านการเลี้ยงสัตว์ เกษตรกรส่วนใหญ่นิยมเลี้ยงไว้เพื่อบริโภคภายในครอบครัว และนำบางส่วนมาจำหน่ายเพื่อเป็นรายได้เสริม (ที่มา: องค์การบริหารส่วนตำบลไผ่พระ, ๒๕๖๖) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑) กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมด้านเกษตร

ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร ยังไม่มีเกษตรกรที่รวมกลุ่มเพื่อจัดตั้งเป็นกลุ่มส่งเสริมอาชีพด้านการเกษตรต่างๆ แต่มีการขอจัดตั้งศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) ในปี ๒๕๖๖ โดยมีนายบุญรุ่ง วุฒิลาภ เป็นประธาน ศดปช.

ตารางที่ ๕ ข้อมูลพืชเศรษฐกิจ ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร ปี ๒๕๖๕

หมู่ที่	พื้นที่ทั้งหมด พื้นที่ทั้งหมด(ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)						
		ข้าวนาปี	อ้อย โรงงาน	มัน สำปะหลัง	ยางพารา	ไม้ผล	พืชผัก	รวม
๑	๑๒๗.๒๕	๖๘.๕๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๒.๒๕	๐.๐๐	๗๐.๗๕
๒	๖๗๔.๒๕	๓๔๒.๒๕	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๓๔๒.๒๕
๓	๑,๐๙๘.๗๕	๖๗๓.๒๒๕	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๕.๕๐	๐.๐๐	๖๗๘.๗๒๕
๔	๓,๒๒๔.๕๒	๑,๖๗๔.๐๒	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๗.๐๐	๑๓.๒๕	๑๖๙๔.๒๗
๕	๘๑๘.๔๘	๕๕๒.๒๓	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๘.๐๐	๐.๕๐	๕๖๐.๗๓
๖	๑,๕๕๙.๑๙	๘๒๗.๓๔	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๒๕	๘๒๗.๕๙
๗	๑,๖๑๔.๗๕	๙๑๑.๕๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๙๑๑.๕
๘	๑,๙๑๔.๐๘	๙๙๔.๑๖	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๒.๕๐	๙๙๖.๖๖
พื้นที่รวม	๑๑,๐๓๑.๒๖	๖,๐๔๓.๒๕	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๒๒.๗๕	๑๖.๕๐	๖,๐๘๒.๕๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๕

- ข้อมูลด้านปศุสัตว์

ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร มีเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนผู้เลี้ยงปศุสัตว์ รวม ๕๖ ราย มีประชากรปศุสัตว์แบ่งตามชนิด ดังนี้ ไก่พื้นเมือง ๒,๗๙๓ ตัว ไก่ไข่ ๑๑๗ ตัว เป็ดไข่ ๑,๓๒๓ ตัว เป็ดเนื้อ ๒๐๔ ตัว และโค ๒ ตัว (ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอบางไทร, ๒๕๖๕)

- ข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ

ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร มีเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ถึง ๕๖ ราย โดยแบ่งเป็น ปลาน้ำจืด ๕๕ ราย และสัตว์น้ำอื่นๆ ๑ ราย (ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๖.๒ รายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อหัว

ประชากรในตำบลไผ่พระ ส่วนใหญ่มีรายได้ครัวเรือนมาจากการทำการเกษตรเป็นหลักเฉลี่ย ถึง ๒๕๕,๒๗๙.๒๓ บาท/ครัวเรือน/ปี รายได้จากอาชีพรอง เช่น รับจ้าง ถึง ๒๕๕,๒๗๙.๒๓ บาท/ครัวเรือน/ปี และรายได้

อื่นๆ ๑๖,๐๗๒.๖๒ บาท/ครัวเรือน/ปี รวม ๓๐๓,๓๐๗.๓๗ บาท/ครัวเรือน/ปี มีรายได้เฉลี่ย ๙๐,๘๘๑.๓๘ บาท/คน/ปี (ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, ๒๕๖๕)

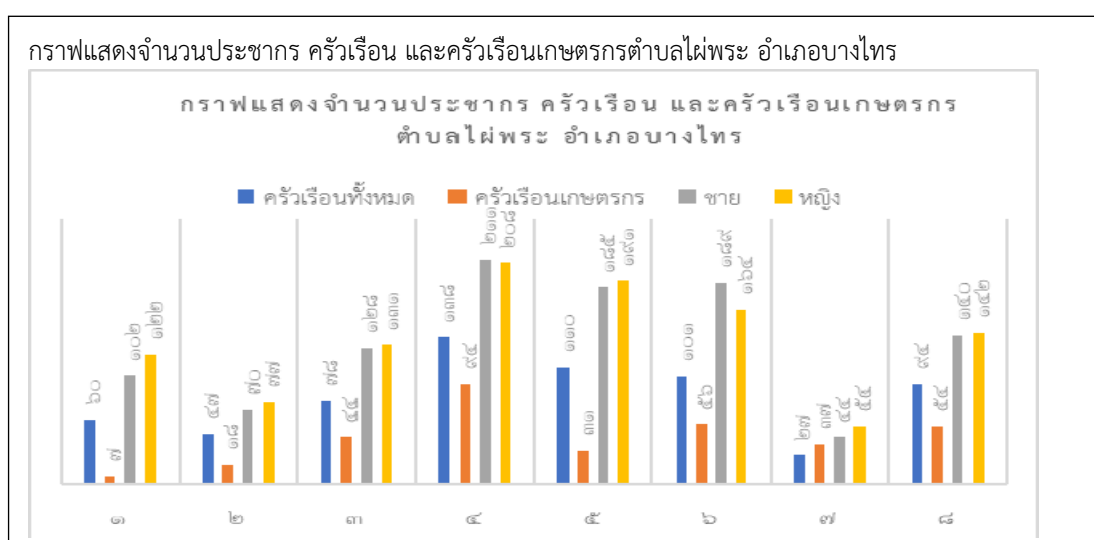
๖.๓ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง

ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร มีประชากรทั้งสิ้น ๒,๑๕๘ คน จำนวนครัวเรือน ๖๕๕ ครัวเรือน แบ่งเป็นชาย ๑,๐๖๙ คน หญิง ๑,๐๘๙ คน ประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอนับถือศาสนาพุทธ มีรายละเอียดแยกเป็นหมู่ดังนี้

ตารางที่ ๖ ตารางแสดงจำนวนประชากร ในตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร

ที่	ครัวเรือนทั้งหมด	ครัวเรือน เกษตรกร	ประชากร		
			ชาย	หญิง	รวม
๑	๖๐	๗	๑๐๒	๑๒๒	๒๒๔
๒	๔๗	๑๘	๗๐	๗๗	๑๔๗
๓	๗๘	๔๔	๑๒๘	๑๓๑	๒๕๙
๔	๑๓๘	๙๔	๒๑๑	๒๐๘	๔๑๙
๕	๑๑๐	๓๑	๑๘๕	๑๙๑	๓๗๖
๖	๑๐๑	๕๖	๑๘๙	๑๖๔	๓๕๓
๗	๒๗	๓๗	๔๔	๕๔	๙๘
๘	๙๔	๕๔	๑๔๐	๑๔๒	๒๘๒
รวม	๖๕๕	๒๓๙	๑,๐๖๙	๑,๐๘๙	๒,๑๕๘

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอบางไทร,พ.ศ. ๒๕๖๖



ภาพที่ ๘ แสดงจำนวนประชากร ครัวเรือน และครัวเรือนเกษตรกร ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร (ที่มา : กรมการปกครอง, พ.ศ.๒๕๖๖)

๖.๔ การศึกษา

ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร มีสถานศึกษา หรือโรงเรียนทั้งสิ้น ๒ แห่ง แยกออกเป็น

๑. โรงเรียนอนุบาล/ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน ๑ แห่ง คือ

๑.๑ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดนาคสโมสร

๒. โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการศึกษา ๑ แห่ง คือ

๒.๑ โรงเรียนวัดนาคสโมสร

๖.๕ การสาธารณสุข

๑. สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุข

๑.๑ สถานบริการและหน่วยงานสาธารณสุขของรัฐ ประกอบด้วย

๑.๑.๑ สถานบริการ สังกัดกระทรวงสาธารณสุข ได้แก่

๓) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล ๑ แห่ง

๖.๖ ประเพณีและวัฒนธรรม

๑) การนับถือศาสนา

ประชาชนในตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ โดยมีวัดถึง ๓ แห่ง แต่ไม่มีศาสนาอิสลาม ศาสนาอื่นๆ

๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

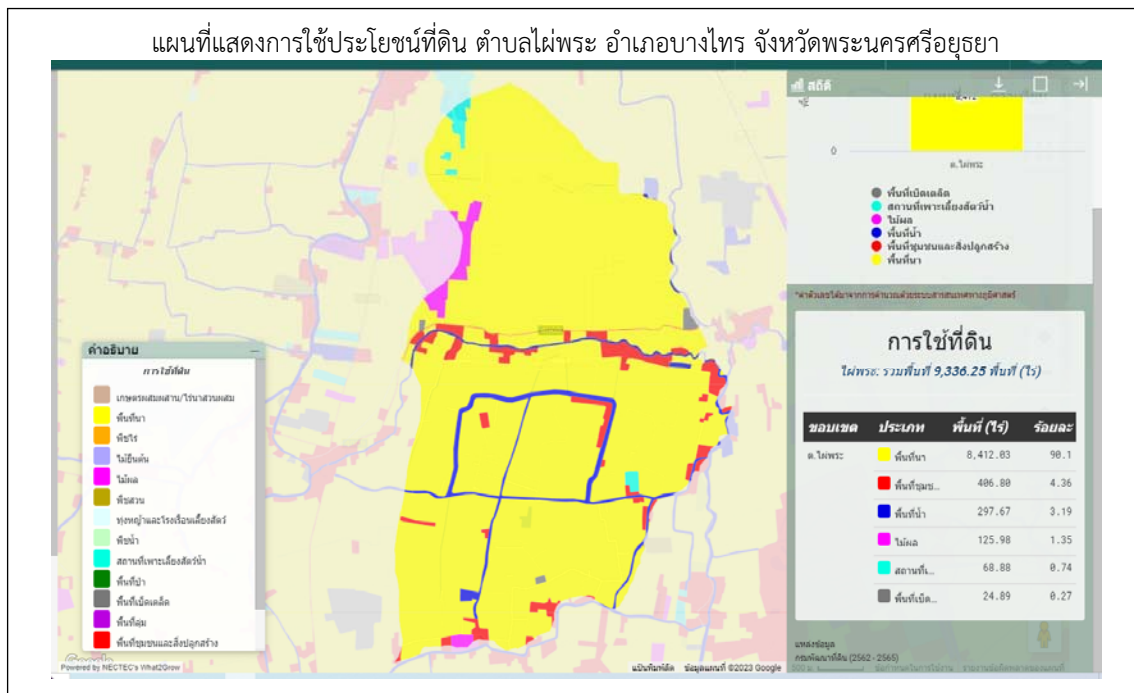
เนื่องจากเป็นชุมชนทั่วไป ไม่มีประเพณีเฉพาะถิ่น ดังนั้นจึงมีประเพณีเช่นเดียวกับชุมชนอื่นๆทั่วไปคือ ประเพณีลอยกระทง สงกรานต์ รดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ และอื่นๆ ตามปกติ

๗. การใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

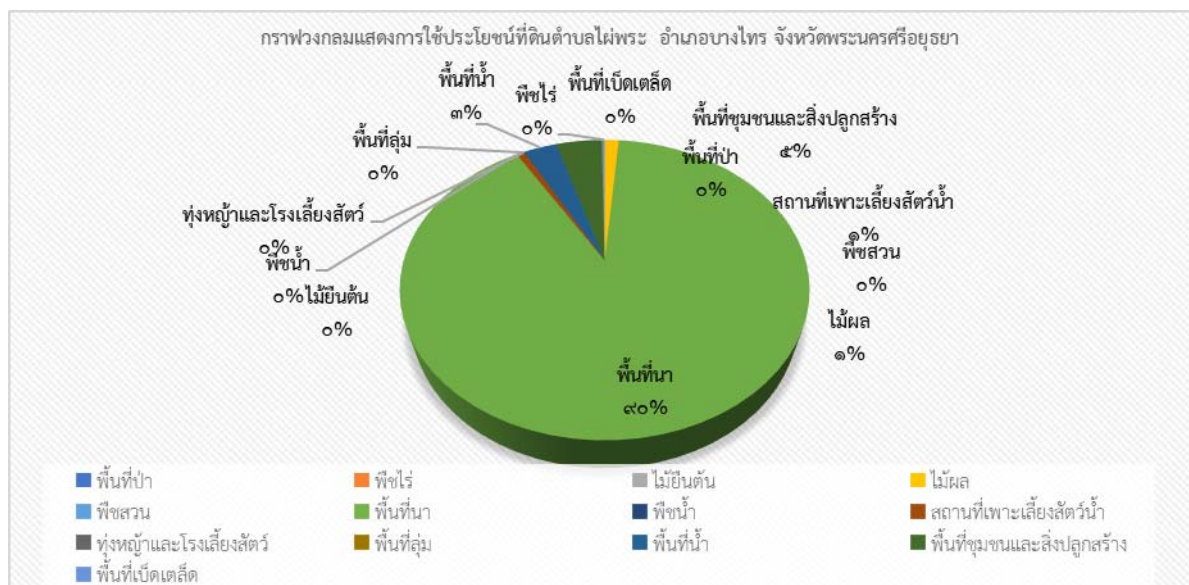
ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทำน จำนวน ๘,๔๑๒.๐๓ ไร่ ร้อยละ ๙๐.๑ รองลงมาคือ พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้างจำนวน ๔๐๖.๘๐ ไร่ ร้อยละ ๔.๓๖ และพื้นที่น้ำ จำนวน ๒๙๗.๖๗ ไร่ ร้อยละ ๔.๓๖

ตารางที่ ๗ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๐.๐๐	๐.๐๐
พืชไร่	๐.๐๐	๐.๐๐
ไม้ยืนต้น	๐.๐๐	๐.๐๐
ไม้ผล	๑๒๕.๙๘	๑.๓๕
พืชสวน	๐.๐๐	๐.๐๐
พื้นที่นา	๘,๔๑๒.๐๓	๙๐.๑
พื้นที่น้ำ	๐.๐๐	๐.๐๐
สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๖๘.๘๘	๐.๗๔
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	๐.๐๐	๐.๐๐
พื้นที่ลุ่ม	๐.๐๐	๐.๐๐
พื้นที่น้ำ	๒๙๗.๖๗	๓.๑๙
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๔๐๖.๘๐	๔.๓๖
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๒๔.๘๙	๐.๒๗



ภาพที่ ๙ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๕)



ภาพที่ ๑๐ กราฟแสดงประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา: <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๕)

๘. ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร มีพื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ นาข้าว มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๖,๐๔๓.๒๕ ไร่ รองลงมา คือ.ไม้ผล มีพื้นที่ปลูก จำนวน ๒๒.๗๕ ไร่ และพืชผัก มีพื้นที่ปลูก จำนวน.๑๖.๕๐ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	ข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตร (ไร่) อำเภอ.....จังหวัด.....												
	พื้นที่ทั้งหมด	ข้าว	อ้อยโรงงาน	มันสำปะหลัง	ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	สับปะรด	ผัก	หญ้าเลี้ยงสัตว์	ยางพารา	ปาล์มน้ำมัน	ไม้ผล	ไม้ดอกไม้ประดับ	รวมทั้งหมด
๑	๑๒๗.๒๕	๖๘.๕๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๒.๒๕	๐.๐๐	๗๐.๗๕
๒	๖๗๔.๒๕	๓๔๒.๒๕	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๓๔๒.๒๕
๓	๑,๐๙๘.๗๕	๖๗๓.๒๒๕	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๕.๕๐	๐.๐๐	๖๗๘.๗๒๕
๔	๓,๒๒๔.๕๒	๑,๖๗๔.๐๒	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๑๓.๒๕	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๗.๐๐	๑.๐๐	๑๖๙๕.๒๗
๕	๘๑๘.๔๘	๕๕๒.๒๓	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๕๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๘.๐๐	๐.๐๐	๕๖๐.๗๓
๖	๑,๕๕๙.๑๙	๘๒๗.๓๔	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๒๕	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๘๒๗.๕๙
๗	๑,๖๑๔.๗๕	๙๑๑.๕๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๙๑๑.๕๕
๘	๑,๙๑๔.๐๘	๙๙๔.๑๖	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๒.๕๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๙๙๖.๖๖
รวม	๑๑,๐๓๑.๒๖	๖,๐๔๓.๒๕	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๑๖.๕๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๐.๐๐	๒๒.๗๕	๑.๐๐	๖๐๘๓.๕

(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร ,พ.ศ.๒๕๖๖)



ภาพที่ ๑๑ แสดงข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ของตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร ,พ.ศ.๒๕๖๖)

๙. องค์กรและสถาบันต่าง ๆ

ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร ไม่มีกลุ่มสถาบันเกษตรกร กลุ่มอาชีพการเกษตร ที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานราชการ เนื่องจากไม่มีการจัดตั้งกลุ่มทางด้านการเกษตรใดๆ

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลไผ่พระ

๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบลไผ่พระ

๑.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่

๑) เกษตรกร

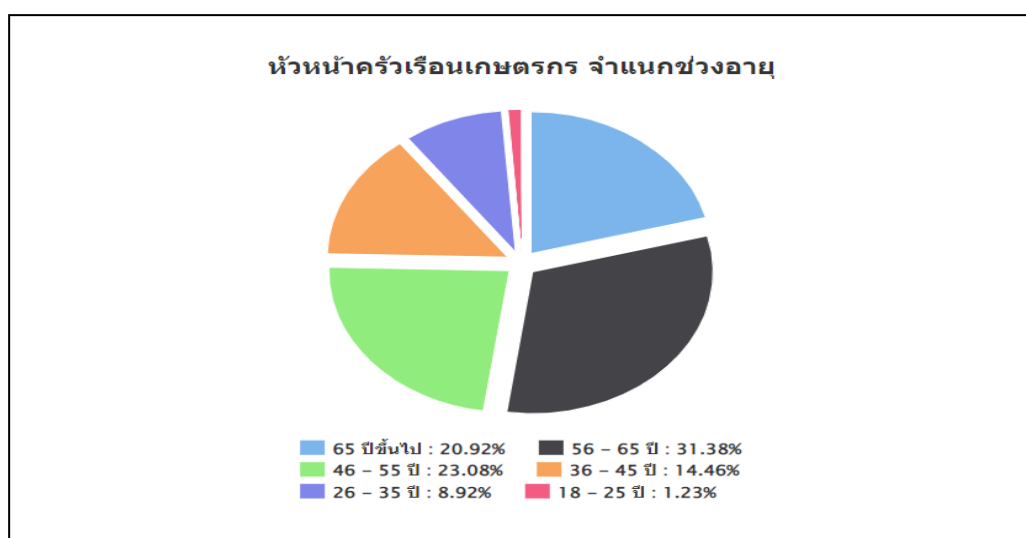
(๑) ครุฑเรือนเกษตรกร

ตำบลไผ่พระ มีครุฑเรือนเกษตรกร จำนวน ๓๒๕ ครุฑเรือน โดยมีหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี จำนวน ๑๐๒ ครุฑเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๓๘ รองลงมาอายุระหว่าง ๔๖-๕๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๐๘ และอายุระหว่าง ๖๕ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๙๒ ตามลำดับ

ตารางที่ ๙ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ช่วงอายุ (ปี)	ครุฑเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๖๘	๒๐.๙๒
๕๖ - ๖๕ ปี	๑๐๒	๓๑.๓๘
๔๖ - ๕๕ ปี	๗๕	๒๓.๐๘
๓๖ - ๔๕ ปี	๔๗	๑๔.๔๖
๒๖ - ๓๕ ปี	๒๙	๘.๙๒
๑๘ - ๒๕ ปี	๔	๑.๒๓
รวม	๓๒๕	๑๐๐

ที่มา : Fast BI (Farmer Analytic of Thailand) พ.ศ. ๒๕๖๕ ตัดยอด ณ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๕



ภาพที่ ๑๒ แสดงหัวหน้าครุฑเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลไผ่พระ... อำเภอบางไทร... จังหวัดพระนครศรีอยุธยา....

(ที่มา : ..สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร....พ.ศ. ..๒๕๖๕....)

ที่มา : Fast BI (Farmer Analytic of Thailand) พ.ศ. ๒๕๖๕ ตัดยอด ณ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๕

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

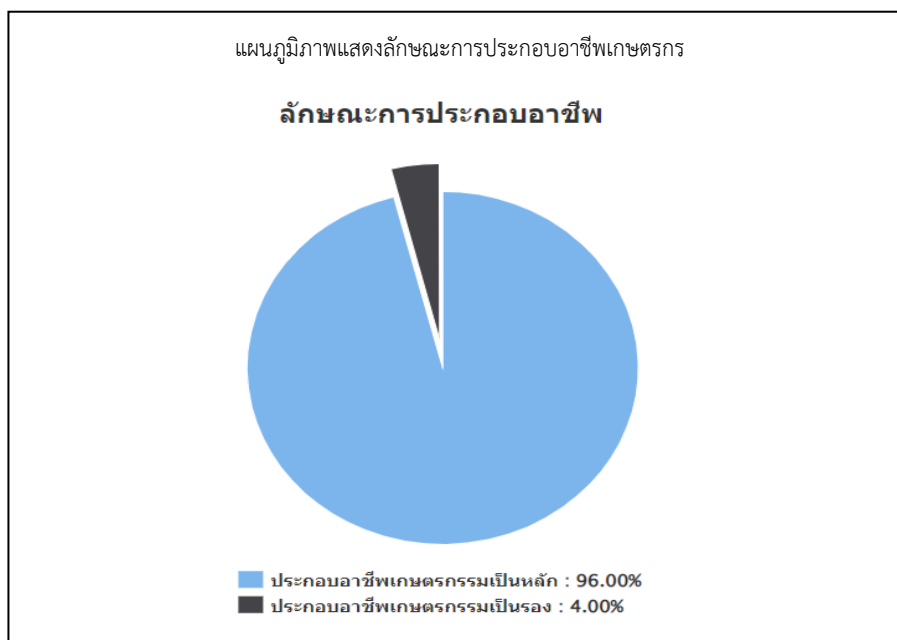
ตำบล ไผ่พระ มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๓๑๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๖ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๑๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔ %

ตารางที่ ๑๐ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา....

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๓๑๒	๙๖.๐๐
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๑๓	๔.๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. .๒๕๖๕.

ที่มา : Fast BI (Farmer Analytic of Thailand) พ.ศ. ๒๕๖๕ ตัดยอด ณ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๕



ภาพที่ ๑๓ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร,พ.ศ. ๒๕๖๕)

ที่มา : Fast BI (Farmer Analytic of Thailand) พ.ศ. ๒๕๖๕ ตัดยอด ณ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๕

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

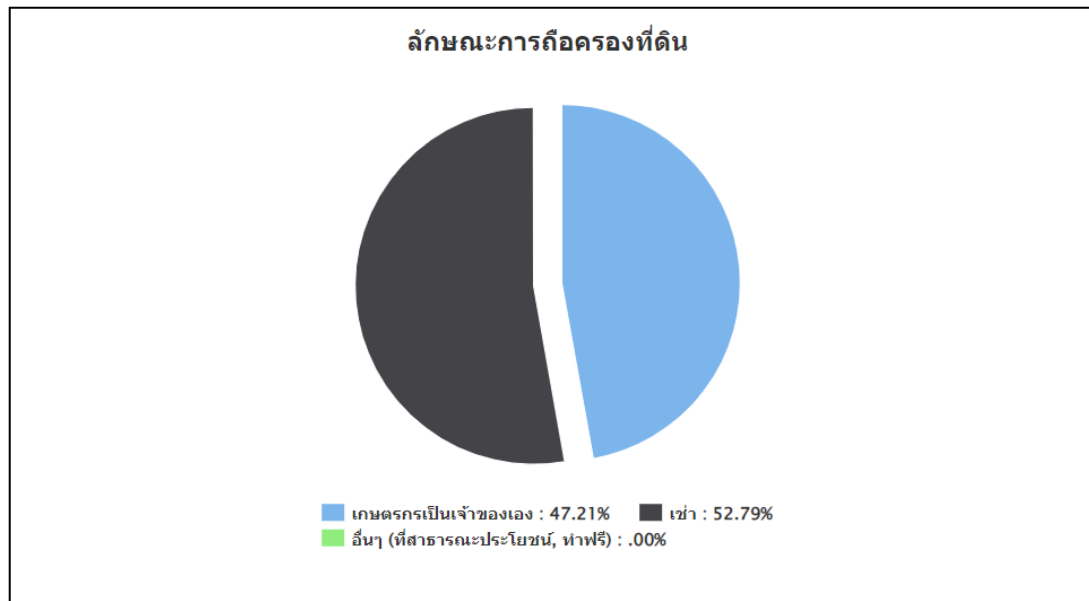
ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรตำบลไผ่พระ ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๑๘๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๒.๗๙ รองลงมาคือที่เช่า จำนวน ๑๖๙ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๒๑ และอื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๐ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๑ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๑๘๙	๕๒.๗๙
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๐	๐
เช่า	๑๖๙	๔๗.๒๑
รวม	๓๕๘	๑๐๐

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ที่มา : Fast BI (Farmer Analytic of Thailand) พ.ศ. ๒๕๖๕ ตัดยอด ณ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๕



ภาพที่ ๑๔ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ที่มา : Fast BI (Farmer Analytic of Thailand) พ.ศ. ๒๕๖๕ ตัดยอด ณ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๕

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

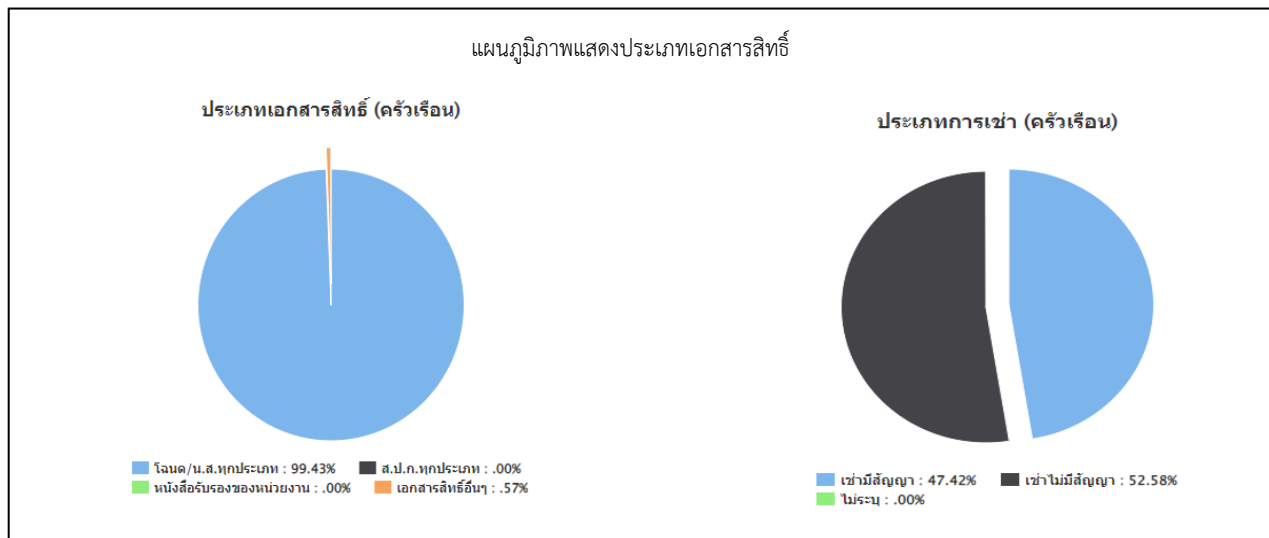
เกษตรกรตำบลไผ่พระ มีการถือครองที่ดินแบบเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด จำนวน ๑๖๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๔๑ รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์ประเภทอื่น ๆ จำนวน ๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๐.๕๙ เอกสารสิทธิ์ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๒ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรองของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๑๖๘	๐	๐	๐	๑๗๔

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ที่มา : Fast BI (Farmer Analytic of Thailand) พ.ศ. ๒๕๖๕ ตัดยอด ณ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๕



ภาพที่ ๑๕ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ที่มา : Fast BI (Farmer Analytic of Thailand) พ.ศ. ๒๕๖๕ ตัดยอด ณ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๕

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตำบลไผ่พระ มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๐ กลุ่ม มีสมาชิก ๐ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๐ กลุ่ม สมาชิก ๐ ราย
กลุ่มยุวเกษตรกร ๐ กลุ่ม สมาชิก ๐ ราย วิสาหกิจชุมชน ๐ แห่ง สมาชิก ๐ ราย สหกรณ์จำนวน ๐ แห่ง สมาชิก ๐ ราย
และกลุ่มเกษตรกร ๐ กลุ่ม สมาชิก ๐ ราย

ตารางที่ ๑๓ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร.. จังหวัดพระนครศรีอยุธยา...

หมู่ที่	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
๑	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
๒	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
๓	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
๔	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
๕	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
๖	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
๗	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
๘	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
รวม	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐๐

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตำบลไผ่พระ...มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๐ ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๑ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๐ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๐ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๐ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๐ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน ๐ ศูนย์

ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตรตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา....

หมู่ที่	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศคปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปกริพ	
๑-๘	๐	๑	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐
รวม	๐	๑	๐	๐	๐	๐	๐	๐	๐

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๕)

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตำบลไผ่พระ มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๘ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๘ ราย และหมอดินอาสา ๓ ราย ยังไม่มีอาสาสมัครเกษตรสาขาอื่น ๆ อีก อย่างไรก็ตามอาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสา มากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๑๕ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
๑-๘	๐	๐	๐	๐	๓	๘	๐	๐	๐
รวม	๐	๐	๐	๐	๓	๘	๐	๐	๐

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๕)

ระบบฐานข้อมูลอาสาสมัครเกษตร (อกษ.)และอาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน (อกม.), <https://asa-center.doae.go.th/๒๕๖๕>

(๒) ปราชญ์ชาวบ้าน

ตำบลไผ่พระ มีปราชญ์ชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของปราชญ์แต่ละคน ซึ่งในตำบลไผ่พระ มีปราชญ์ชาวบ้านจำนวน ๑ คน

ตารางที่ ๑๖ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
ไผ่พระ	๑	นายบุญรุ่ง วุฒิลาก	๑๔ หมู่ ๒	การทำนาแบบลดต้นทุน
รวม	๑	นายบุญรุ่ง วุฒิลาก	๑๔ หมู่ ๒	การทำนาแบบลดต้นทุน

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๕)

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลไผ่พระ

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายบุญรุ่ง วุฒิลาก

บ้านเลขที่ ๑๔ หมู่ที่ ๒ ตำบลไผ่พระ

สถานการณ์ของพื้นที่ : เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตรและลดต้นทุนการผลิต

แนวทางการพัฒนา : เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตทางการเกษตรและลดต้นทุนการผลิต

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : -

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. ทฤษฎีใหม่

๒. เศรษฐกิจพอเพียง

๓. เกษตรผสมผสาน

หลักสูตรบังคับ

๑. การลดต้นทุนการผลิต

๒. การจัดการโรคแมลง

๓. การจัดทำมาตรฐานการผลิต

หลักสูตรเสริม

๑. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า

๒. การจัดทำแผนรายบุคคล

ศูนย์เครือข่าย จำนวน - ศูนย์

ตารางที่ ๑๗ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แบบสรุปข้อมูล						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศพก.ตำบลไผ่พระ	ลดต้นทุนการทำนา	๒	ไผ่พระ	นายบุญรุ่ง วุฒิลาก	๐๘๕๑๗๖๓๓๒๒

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๕)



ภาพที่ ๑๖ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (เครือข่าย)
ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

ไม่มี

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

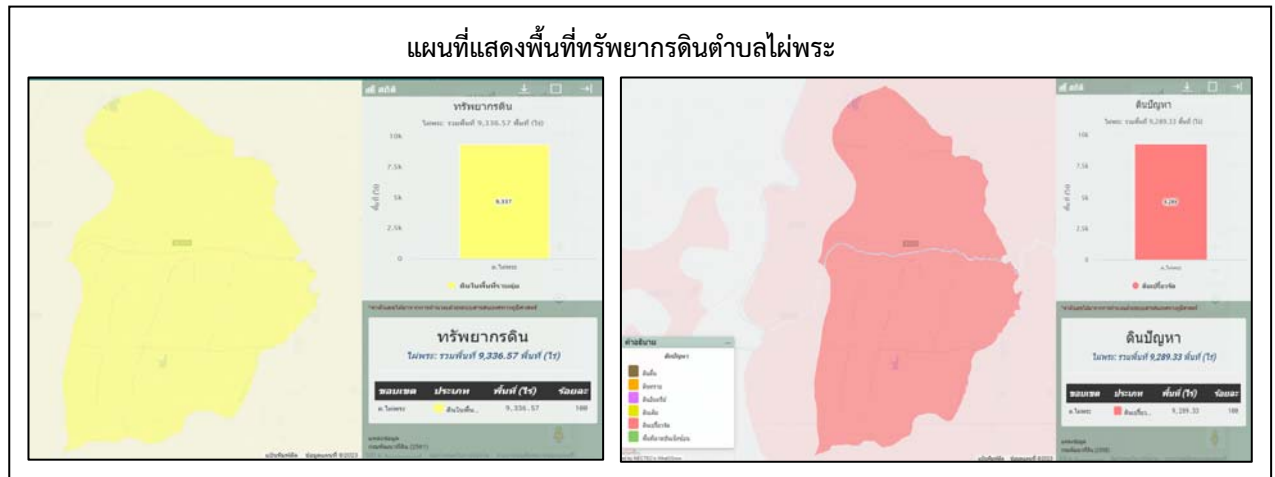
๑) ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๙๓๓๖.๕๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ เป็นดินที่อยู่ในพื้นที่ราบลุ่ม ซึ่งทั้งหมดเป็นดินที่มีความเป็นกรดจัด

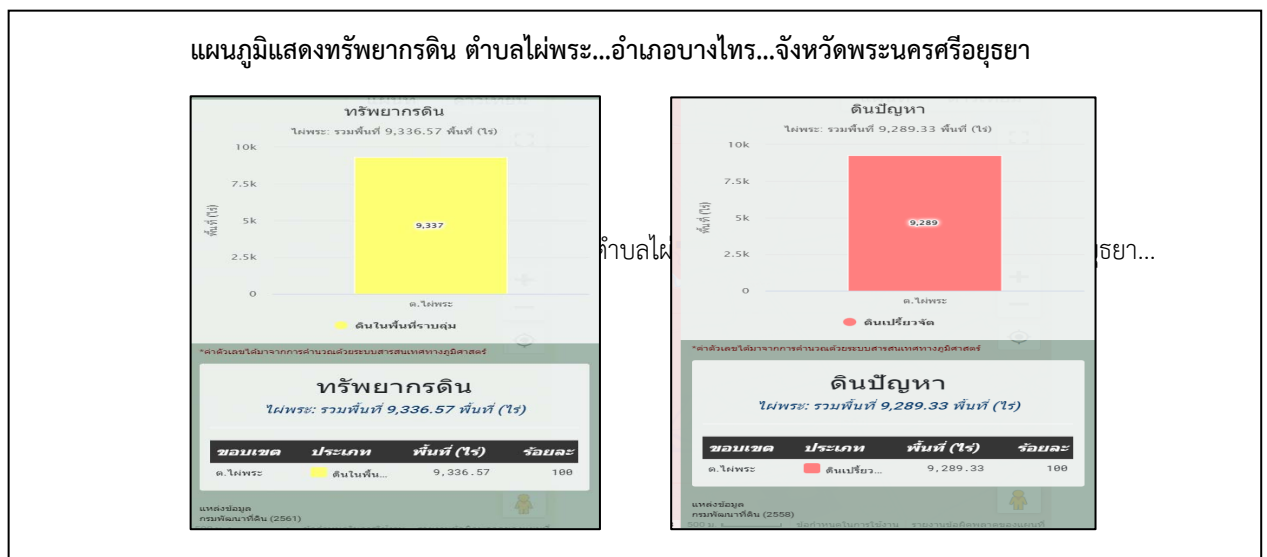
ตารางที่ ๑๘ แสดงทรัพยากรดินตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๐	๐
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๐	๑๐๐

(ที่มา : .สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, ๒๕๖๕/ Agri-Map Online, กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๑)



ภาพที่ ๑๗ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, ๒๕๖๕/กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๑, Agri-Map Online,๒๕๖๕)



ภาพที่ ๑๘ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, ๒๕๖๕/กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๑, Agri-Map Online,๒๕๖๕)

๒) ทรัพยากรน้ำ

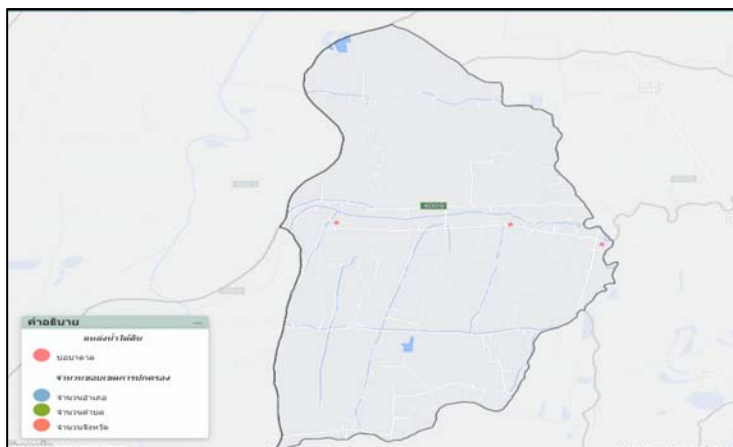
ตำบลไผ่พระ มีพื้นที่ที่ใช้น้ำเพื่อการเกษตรรวม ๙๑๘๖ ไร่ เป็นพื้นที่อาศัยน้ำชลประทานในการทำ
การเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๘,๘๘๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๖.๗๕ นอกจากนี้ยังแหล่งน้ำธรรมชาติอื่นๆ ๒๙๘ ไร่ คิดเป็น
ร้อยละ ๓.๒๕ ที่ใช้ในการเกษตร และมีแหล่งน้ำใต้ดิน/บ่อนบาดาล รวมทั้งสิ้น ๓ บ่อ

แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำใต้ดิน ตำบลไผ่พระ, อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา



ภาพที่ ๑๙ แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา....
(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ.๒๕๕๘/ Agri-Map Online, ๒๕๖๕)

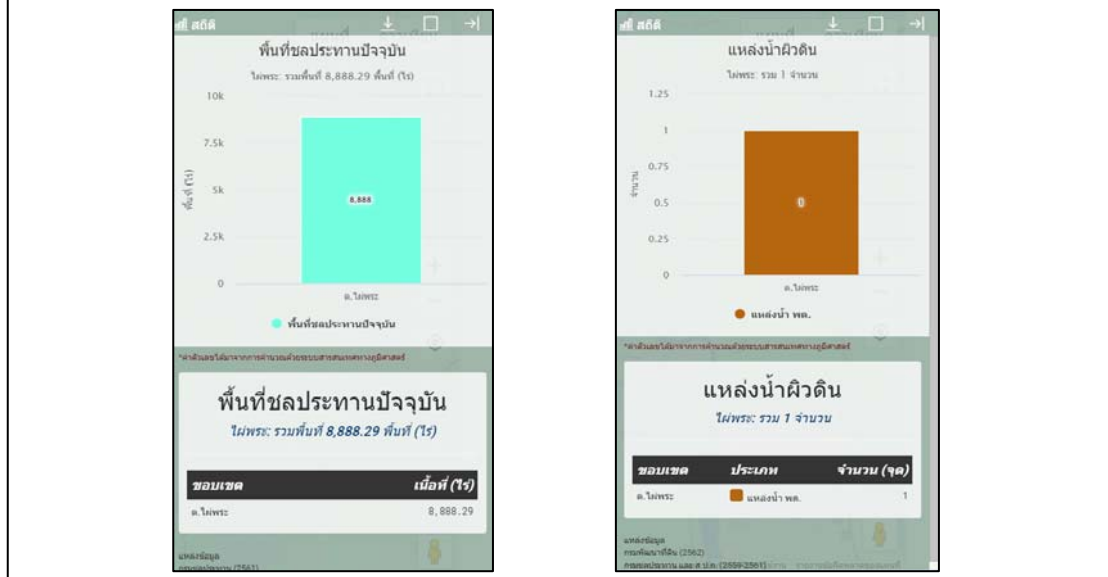
แผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน ตำบลไผ่พระ.... อำเภอบางไทร..... จังหวัดพระนครศรีอยุธยา....



ภาพที่ ๒๐ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลไผ่พระ.... อำเภอบางไทร..... จังหวัดพระนครศรีอยุธยา....
(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ.๒๕๕๘/ Agri-Map Online, ๒๕๖๕)

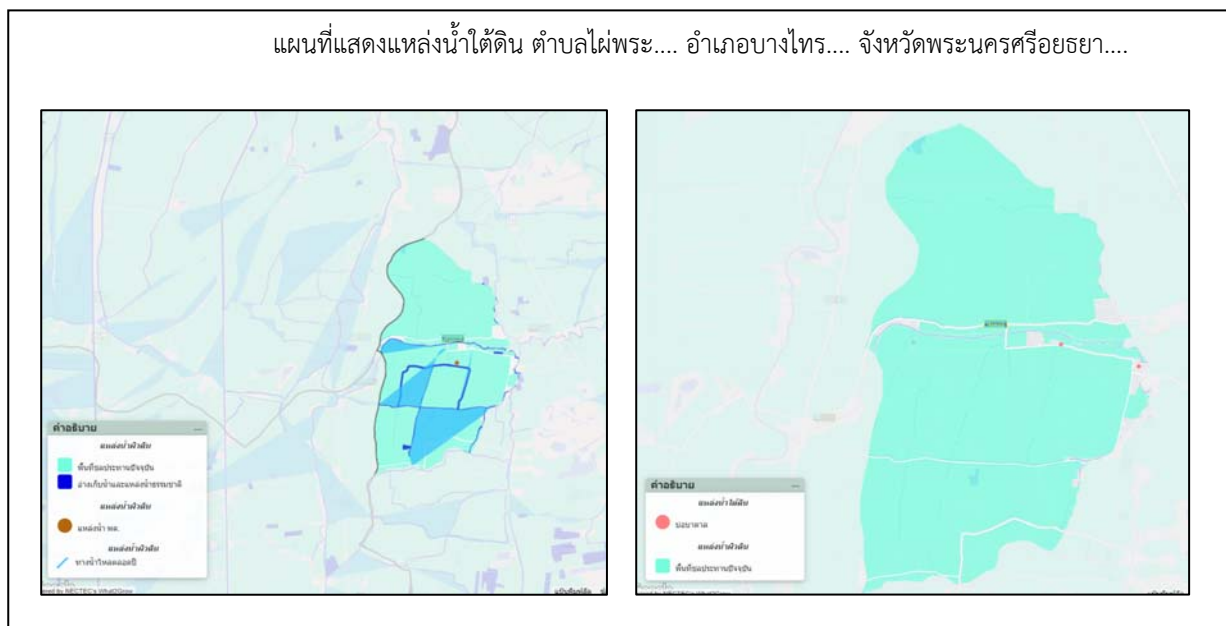
- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ แก่งน้ำในแม่น้ำลำคลอง หอนง บึง และในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน ตำบลไผ่พระ มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๑ แห่ง โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน ...๑... แห่ง โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน ๐ แห่ง โครงการชลประทานใหญ่ จำนวน ...๐... แห่ง และ แหล่งน้ำจากสำนักงานปฎิรูปที่ดิน จำนวน ...๐... แห่ง

แผนภูมิแสดงแหล่งน้ำผิวดิน ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา



ภาพที่ ๒๑ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๕/ กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๓/กรมชลประทาน, ๒๕๖๑
/Agri-Map Online, ๒๕๖๕)

แผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน ตำบลไผ่พระ.... อำเภอบางไทร.... จังหวัดพระนครศรีอยุธยา....



ภาพที่ ๒๒ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๕/ กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๓/กรมชลประทาน, ๒๕๖๑
/Agri-Map Online, ๒๕๖๕)

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI
ไม่มี

๑.๔ สีนค่าเกษตรที่สำคัญ (อย่างน้อย ๓ ชนิดสินค่าเกษตร)

๑.๔.๑ ชนิดสินค่า ข้าวนาปีและนาปรัง

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

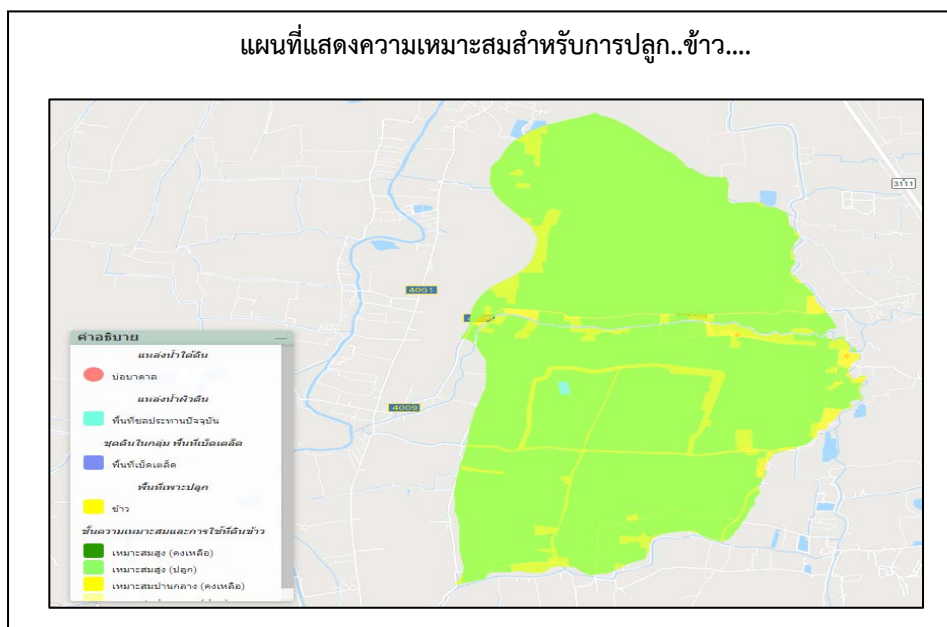
ตำบลไผ่พระ มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ทั้งหมด จำนวน ๙,๓๒๖.๗๐ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๘,๔๑๒.๐๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๑๙ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๘๖๗.๔๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙.๓๐ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ไร่ ๔๗.๒๓ คิดเป็นร้อยละ ๐.๕๑

ตารางที่ ๑๙ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูก..ข้าว...ตำบลไผ่พระ...อำเภอบางไทร..

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา...

หมู่ที่	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก.....๑,๖๖๕..... (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมตำบลไผ่พระ..	๘,๔๑๒.๐๐	๘๖๗.๔๗	๐	๔๗.๒๓	๙,๓๒๖.๗๐

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๕, กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๓, Agri-Map Online, ๒๕๖๕)



ภาพที่ ๒๓ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูก ข้าว ตำบลไผ่พระ

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๕, กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๓, Agri-Map Online, ๒๕๖๕)



ภาพที่ ๒๔ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับ ข้าว ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร.....
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๕, กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๓, Agri-Map Online, ๒๕๖๕)

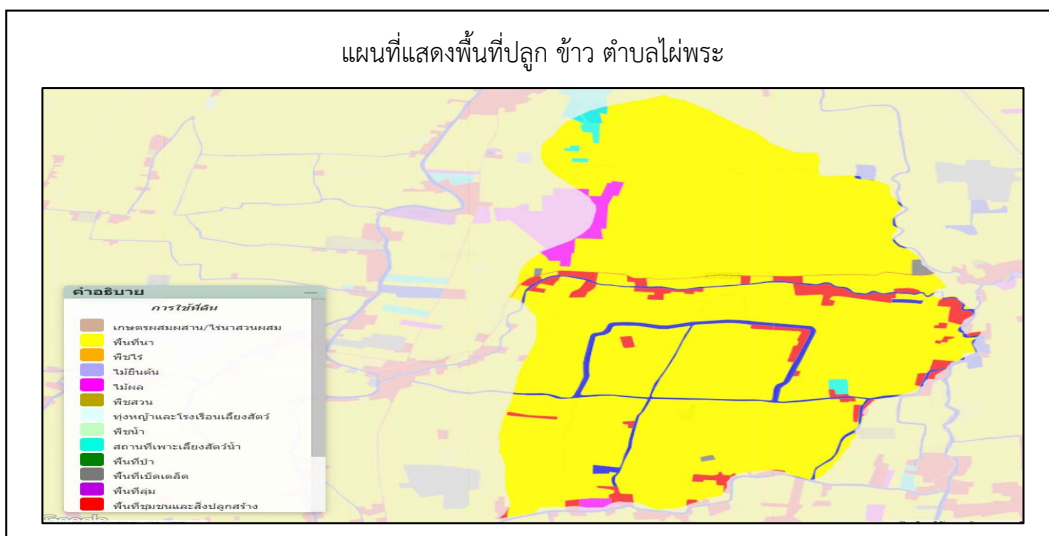
(๒) พื้นที่ปลูกข้าว

ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๖,๐๕๔.๗๕ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ หมู่ที่ ๔ จำนวน ๑,๖๘๕.๕ ไร่ รองลงมาคือหมู่ที่ ๘ จำนวน ๙๙๔ ไร่ และหมู่ที่ ๗ จำนวน ๙๑๑.๕๐ ไร่ ตามลำดับ

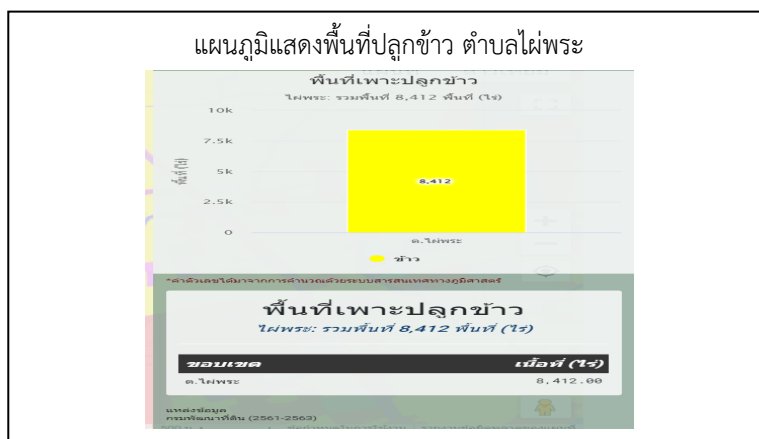
ตารางที่ ๒๐

ที่	หมู่ที่	พื้นที่ปลูก.....๖,๐๕๔.๗๕.....(ไร่)
๑	๔	๑,๖๘๕.๕๒
๒	๘	๙๙๔.๑๖
๓	๗	๙๑๑.๕๐
๔	๖	๘๒๗.๓๔
๕	๓	๖๗๓.๒๕
๖	๕	๘๒๗.๓๔
๗	๒	๓๔๒.๒๕
๘	๑	๖๘.๕๐

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๕, ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกรกลาง, ๒๕๖๕)



ภาพที่ ๒๕ แสดงพื้นที่ปลูก ข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบล ไผ่พระ
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๕, กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๓, Agri-Map Online, ๒๕๖๕)



ภาพที่ ๒๖ แผนภูมิแสดงพื้นที่ปลูกข้าวตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๕, กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๓, Agri-Map Online, ๒๕๖๕)

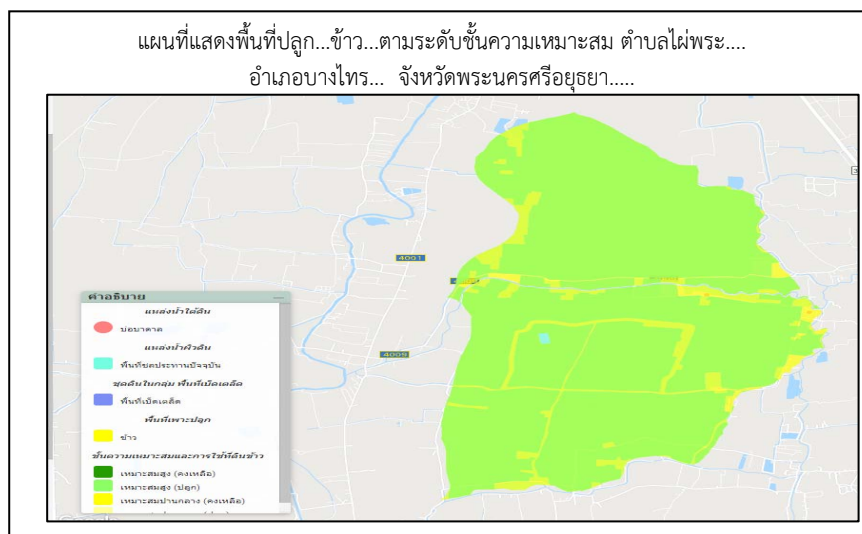
๓) พื้นที่ปลูก ข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบล ไผ่พระ มีพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม จำนวน ..๙,๓๒๖.๗๐.. ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๘,๔๑๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๐.๑๙ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๘๖๗.๔๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙.๑๓

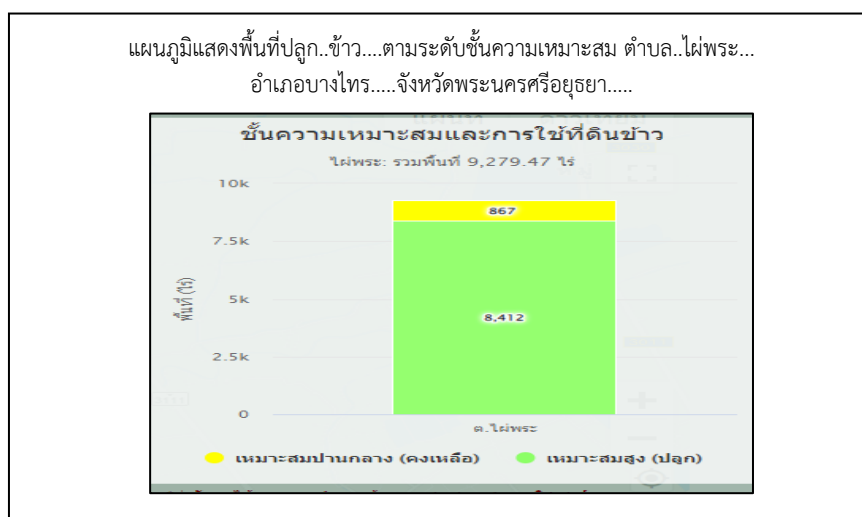
ตารางที่ ๒๑ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบล ไผ่พระ อำเภอบางไทร

หมู่ที่	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก.....๑,๖๗๙.๘๓..... (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมตำบลไผ่พระ..	๘,๔๑๒.๐๐	๘๖๗.๔๗	๐	๐	๙,๒๗๙.๔๗

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๕, กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๓, Agri-Map Online, ๒๕๖๕)



ภาพที่ ๒๗ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูก..ข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๕, กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๓, Agri-Map Online, ๒๕๖๕)



ภาพที่ ๒๘ แสดงร้อยละพื้นที่ปลูก ข้าว ตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๕, กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๓, Agri-Map Online, ๒๕๖๕)

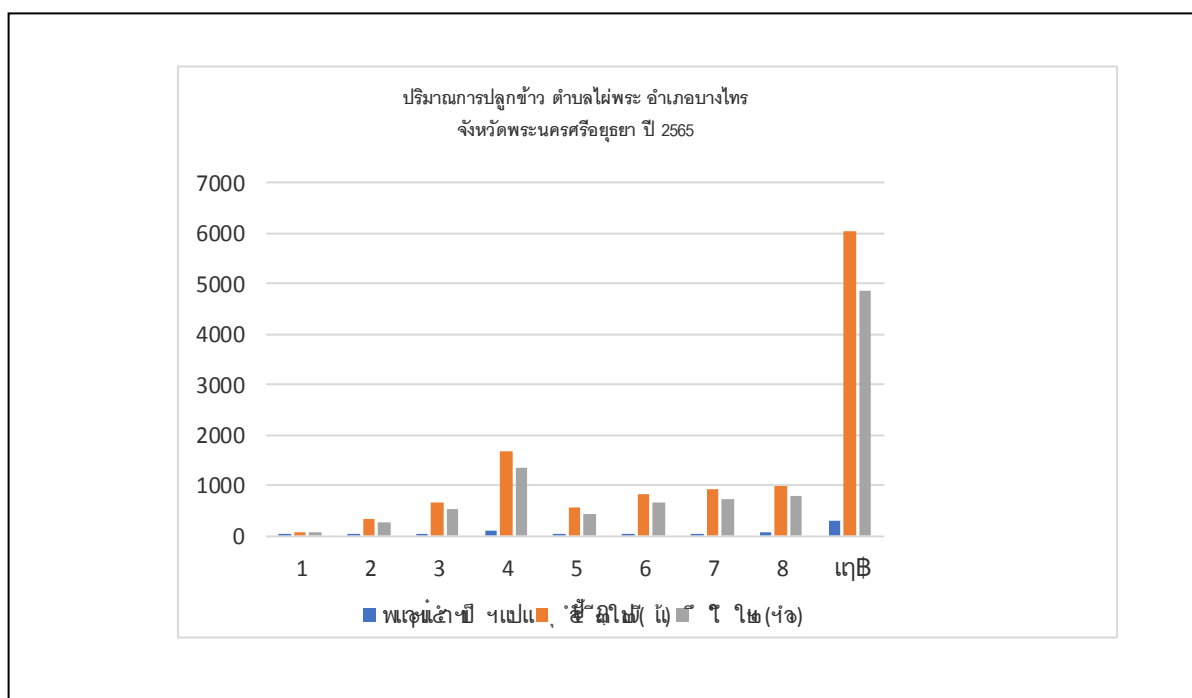
๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๖,๐๕๔.๗๕ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ หมู่ที่ ๔ จำนวน ๑,๖๘๕.๕ ไร่ รองลงมาคือหมู่ที่ ๘ จำนวน ๙๙๔ ไร่ และหมู่ที่ ๗ จำนวน ๙๑๑.๕๐ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๒ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา..

หมู่ที่	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	๖	๖๘.๕	๖๘.๕		๐.๘
๒	๑๗	๓๔๒.๒๕	๓๔๒.๒๕		๐.๘
๓	๔๐	๖๗๓.๒๕	๖๗๓.๒๕		๐.๘
๔	๘๙	๑,๖๘๕.๕๐	๑,๖๘๕.๕๐		๐.๘
๕	๒๗	๕๕๒.๒๕	๕๕๒.๒๕		๐.๘
๖	๔๙	๘๒๗.๒๕	๘๒๗.๒๕		๐.๘
๗	๓๖	๙๑๑.๕๐	๙๑๑.๕๐		๐.๘
๘	๕๓	๙๙๔.๒๕	๙๙๔.๒๕		๐.๘
รวม	๓๐๑	๖,๐๕๔.๗๕	๖,๐๕๔.๗๕		

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ ๒๕๖๕

ภาพที่ ๒๘ ปริมาณการปลูกข้าว ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ ๒๕๖๕)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในตำบล)

(๑) การใช้เมล็ดพันธุ์ดี ส่วนใหญ่เกษตรกรใช้เมล็ดพันธุ์ข้าวที่มาจากพันธุ์ส่งเสริม ที่ผลิตจากศูนย์เมล็ดพันธุ์จากกรมการข้าว มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เช่น กข๔๑, กข๔๗, กข.๗๙, กข.๘๕, พิษณุโลก ๒, และปทุมธานี ๑

- (๒) การเตรียมดิน ก่อนการทำนาจะมีการเตรียมดินอยู่ ๓ ขั้นตอน คือ
- การไถตะ เป็นการไถครั้งแรกเพื่อทำลายวัชพืช
 - การตีดิน เป็นการช่วยพลิกดินและย่อยดินให้มีขนาดเล็ก
 - การย่ำ,ลูบเทือก,ชักร่องเป็นการปรับระดับพื้นที่ให้มีความสม่ำเสมอ

(๓) การปลูกแบ่งได้เป็น ๒ วิธี คือ

- การปลูกด้วยเมล็ดโดยตรง ได้แก่ การทำนาหยอดและนาหว่าน

(๔) ระบบการให้น้ำ หากต้องการผลผลิตข้าวให้ได้ผลผลิตสูงการควบคุมระดับน้ำเป็นสิ่งสำคัญ โดยเฉพาะเริ่มหว่านจนข้าวแตกกอ ระดับน้ำไม่ควรเกิน ๕ เซนติเมตร เมื่อข้าวแตกกอเต็มที่ ระดับน้ำอาจเพิ่มสูงขึ้นได้ เพื่อจะได้ไม่ต้องสูบน้ำบ่อยๆ แต่ไม่ควรเกิน ๑๐ เซนติเมตร เพราะถ้าระดับน้ำสูงจะทำให้ข้าวที่แตกกอเต็มที่แล้ว เพิ่มความสูงของต้น และความยาวของใบ โดยไม่ได้ประโยชน์อะไร เป็นเหตุให้ต้นข้าวล้ม เกิดการทำลายของโรคและแมลงได้ง่าย

(๕) การดูแลรักษา เกษตรกรกำจัดวัชพืชโดยใช้แรงงานคนและสารเคมี มีการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชก่อนงอกควบคู่ไปพร้อมกับการใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชหลังงอก

(๖) การใส่ปุ๋ย การใส่ปุ๋ย เกษตรกรใส่ปุ๋ยโดยใช้แรงงานคนในการใส่ปุ๋ยเคมี และใส่ปุ๋ยเคมี จำนวน ๒ ครั้ง ครั้งที่ ๑ เมื่อข้าวอายุ ๑ เดือน โดยใช้สูตร ๑๖-๒๐-๐ ในอัตรา ๒๕ กก./ไร่ และใส่ปุ๋ยสูตร ๔๖-๐-๐ ครั้งที่ ๒ ในอัตรา ๕ กก./ไร่

(๗) การเก็บเกี่ยว เกษตรกรมีการเก็บเกี่ยวข้าวโดยใช้เครื่องจักรกลทดแทนแรงงานคนในการเก็บเกี่ยวเป็นส่วนใหญ่

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว เกษตรกรมีการเผาฟาง หรือหมักตอซังข้าวหลังจากเก็บเกี่ยวข้าว

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูข้าว เกษตรกรมีการป้องกันกำจัดโรคไหม้ ส่วนแมลงศัตรูข้าว เกษตรกรมีการป้องกันกำจัดเพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล หนอนกอ หนอนห่อใบข้าว ด้วยสารเคมี, สารชีวภัณฑ์และน้ำหมักชีวภาพ

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลไผ่พระ มีการปลูก ข้าวนาปีและนาปรัง ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
...ข้าวนาปี				←	△			▽				
นาปรัง...	←		▽								△	→

สัญลักษณ์ ↔ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๓๐ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ ๒๕๖๕)

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลไผ่พระ มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่ในเขตชลประทานและนอกเขตชลประทาน

มีต้นทุนเป็นเงิน ๖,๐๕๒ บาท

ตารางที่ ๒๓ แสดงต้นทุนการผลิต ข้าว ปี ๒๕๖๕ ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	รายการ	ต้นทุน (บาท/ไร่)
๑	ค่าเตรียมดิน	๓๕๐
๒	ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าว (อัตรา ๒๕ กก./ไร่, ราคา ๑๖.๘ บ./กก.)	๔๒๐
๓	ค่าจ้างหว่านข้าว	๖๐
๔	ค่าสารกำจัดวัชพืช (คุมและฆ่าหญ้า)	๒๐๐
๕	ค่าจ้างฉีดสารกำจัดวัชพืช	๑๒๐
๖	ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๑ ๔๖-๐-๐ จำนวน ๒๕ กก./ไร่	๖๒๕
๗	ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๒ ๑๖-๒๐-๐ จำนวน ๒๕ กก./ไร่	๖๐๐
๘	ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๓ ๔๖-๐-๐ จำนวน ๑๐ กก./ไร่	๒๕๐
๙	ค่าจ้างใส่ปุ๋ยเคมี (จำนวน ๓ ครั้งๆ ละ ๖๐ บาท)	๑๘๐
๑๐	ค่าสารบำรุงต่างๆ เช่น ฮอร์โมน น้ำหมัก ฯลฯ	๙๕
๑๑	ค่าจ้างใส่สารบำรุงต่างๆ (จำนวน ๑ ครั้งๆ ละ ๖๐ บาท)	๖๐
๑๒	ค่าสารเคมีป้องกันกำจัด โรคและแมลงศัตรูพืช จำนวน ๒ ครั้ง	๓๕๐
๑๓	ค่าจ้างฉีดสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช (จำนวน ๒ ครั้งๆ ละ ๖๐ บาท)	๑๒๐
๑๔	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง (ตลอดฤดูกาลผลิต)	๘๕๒
๑๕	ค่าเก็บเกี่ยว	๓๐๐
๑๖	ค่าขนส่งข้าวไปโรงสี	๑๒๐
๑๗	ค่าเช่านา (ต่อรอบการผลิต)	๑,๐๐๐
๑๘	อื่นๆ ได้แก่ ค่าอาหารกลางวันและเครื่องดื่มคนรับจ้าง	๔๐๐
	รวมต้นทุนการผลิต (บาท/ไร่)	๖,๐๕๒
	ผลผลิต (กก./ไร่)	๘๕๐
	ราคาจำหน่าย (บาท/กก.)	๘.๒๕
	รายได้ (บาท/ไร่)	๗,๐๑๒.๕๐
	กำไรสุทธิ (บาท/ไร่)	๙๖๐.๕

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๕)

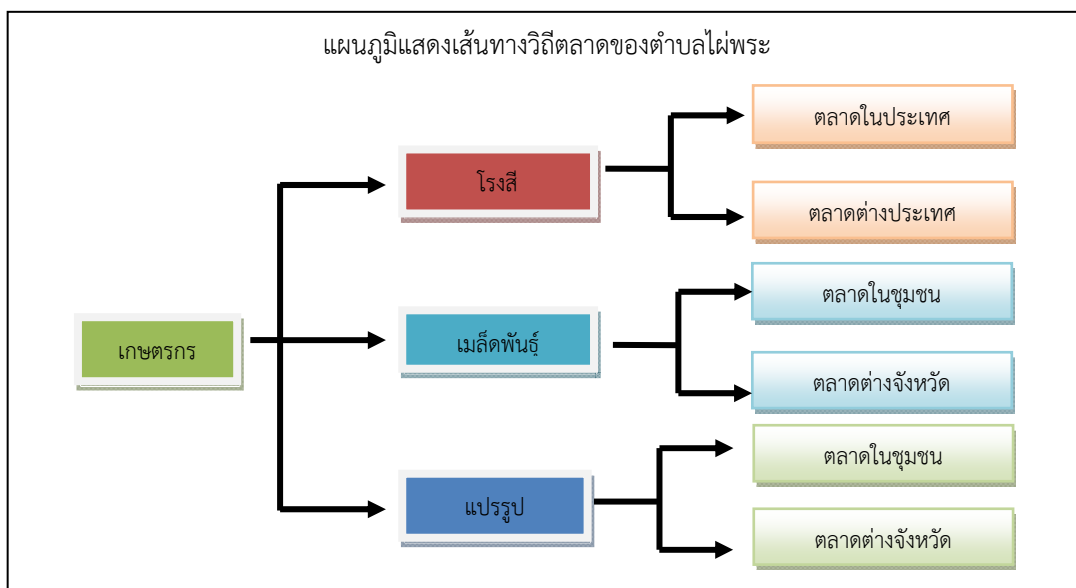
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของตำบล)

ในฤดูกาลผลิตข้าว ปี ๒๕๖๕/๖๖ มีการกำหนดราคาข้าว ทุก ๑๕ วัน โดยคณะกรรมการข้าว เนื่องจากเป็นนโยบายการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ผลตอบแทนการผลิตและจำหน่าย จึงมีราคาขึ้นลงตามประกาศราคาของ คณะอนุกรรมการข้าว

(๑) วิธีการตลาด

เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ตำบลไผ่พระส่วนใหญ่ขายเป็นข้าวเปลือกให้กับโรงสีข้าวในพื้นที่ ร้อยละ ๙๑ เก็บเป็นเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เองร้อยละ ๗ และแปรรูปเป็นข้าวสารขาย ร้อยละ ๑ ตามลำดับ

เนื่องจากในพื้นที่ อำเภไผ่พระ การจำหน่ายข้าวไม่ต้องเดินทางไกล จุดรับซื้อผลผลิตอยู่ใกล้ มีหลายโรงสีให้เลือกทำให้เกษตรกร ช่วยลดภาระการเสียค่าใช้จ่ายในการขนส่ง



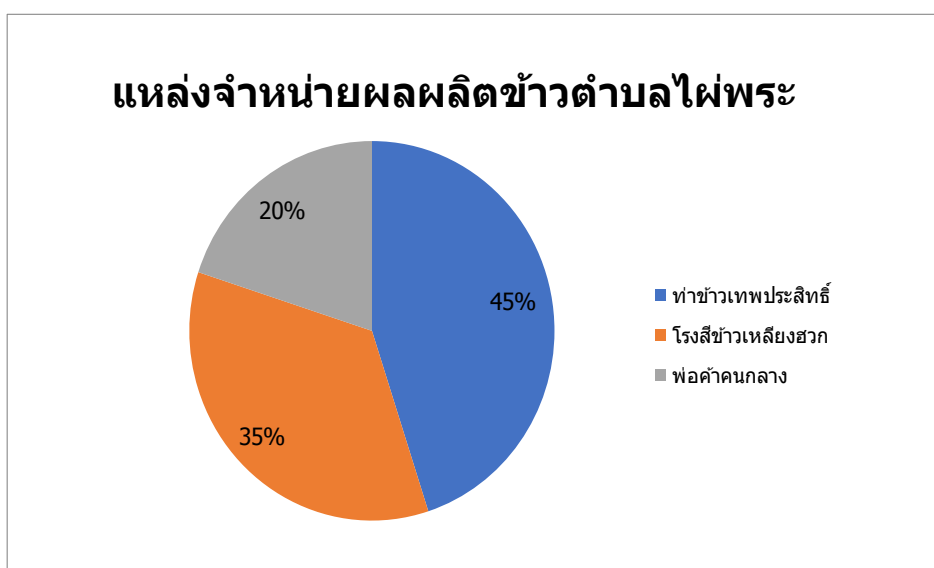
ภาพที่ ๓๑ แสดงวิถีการตลาดข้าว ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๕)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ตำบลไผ่พระ มีจุดรับซื้อผลผลิตข้าว ซึ่งเป็นพืชเศรษฐกิจหลัก ดังนี้

๑. ทำข้าวเทพประสิทธิ์

๒. โรงสีข้าวเหลียงฮวกอำเภอลาดบัวหลวง



ภาพที่ ๓๒ แสดงแหล่งรับซื้อข้าว ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลไผ่พระ.. มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้าน.. การลดต้นทุนการผลิต.. จำนวน ๑ ราย และมี Smart Farmer

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้ ตารางที่ ๒๔ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิต ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่เป็น	สาขา
๑	นายบุญรุ่ง วุฒิสถา	๒	ไผ่พระ	บางไทร	๒๕๖๓	ทำนา
...						

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๕)

๑.๔.๒ ชนิดสินค้า กล้วยน้ำว้า

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

การเลือกพื้นที่และการเตรียมพื้นที่ปลูก ควรเป็นที่ราบไม่มีน้ำท่วมขัง มีปริมาณน้ำเพียงพอสำหรับการเจริญเติบโตตลอดฤดูปลูก ลักษณะดินเป็นดินร่วน หรือร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนปนทราย มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ปานกลาง (pH ประมาณ ๕.๕ - ๗.๕) มีการระบายน้ำได้ดี ถ้าเป็นที่ลุ่มควรยกทรงเพื่อระบายน้ำ

(๒) พื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า

ตำบลไผ่พระ มีพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า จำนวน ๘ ครัวเรือน พื้นที่ ๑๓ ไร่

ตารางที่ ๒๕ แสดงพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

ตำบล	จำนวนเกษตรกร (ครัวเรือน)	พื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า (ไร่)
ไผ่พระ	๘	๑๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๕

๒) ปริมาณการผลิต

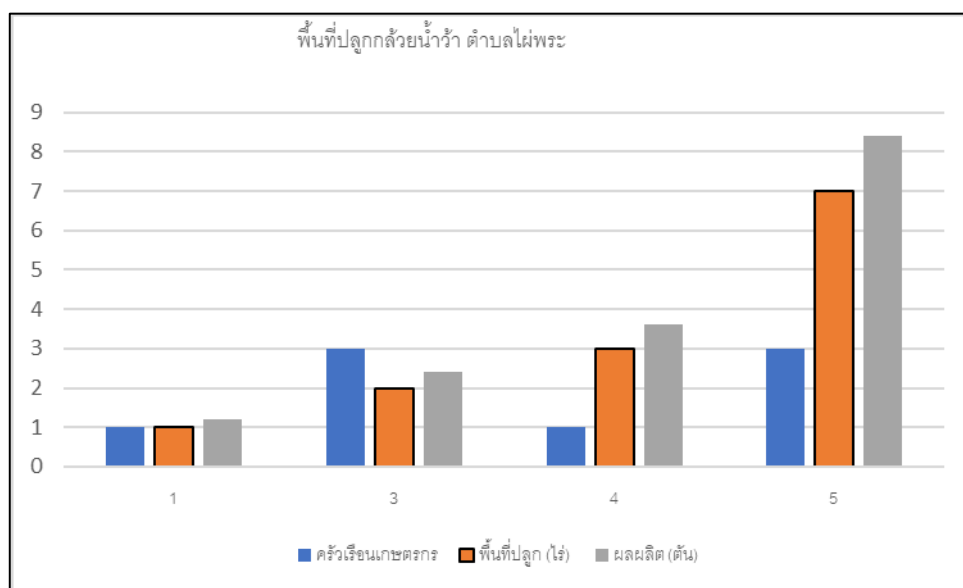
ตำบลบางไทร มีพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า จำนวน ๑๓ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ หมู่ ๕ จำนวน ๗ ไร่ รองลงมาคือ หมู่ ๑ จำนวน ๓ ไร่ และ หมู่ ๓ จำนวน ๒ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๖ แสดงปริมาณการปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

หมู่	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	๑	๑.๐	๑.๐	๑.๒	๑.๒
๓	๓	๒.๐	๒.๐	๒.๔	๑.๒

๔	๑	๓.๐	๓.๐	๓.๖	๑.๒
๕	๓	๗.๐	๗.๐	๘.๔	๑.๒
รวม	๘	๑๓.๐	๑๓.๐	๑๕.๖	๑.๒

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๖



ภาพที่ ๓๓ แสดงปริมาณการปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๕)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี

กล้วยชอบอากาศร้อนชื้น ถ้าอุณหภูมิต่ำกว่า ๑๔ องศาเซลเซียส จะชะงักการเจริญเติบโต ดังนั้นดินฟ้าอากาศของประเทศไทย จึงเหมาะแก่การปลูกกล้วยมาก กล้วยชอบดินปนทรายที่มีลักษณะร่วน มีการระบายน้ำและอากาศหมุนเวียนได้ดี หากมีหน่อมากเกินไป ควรเอาออกบ้าง เพื่อมิให้แย่งอาหารจากต้นแม่ ควรเก็บหน่อไว้สัก ๑ - ๒ หน่อ เพื่อให้เป็นตัวพุ่มต้นแม่ การกำจัดหน่ออาจใช้เสียมคมๆ หรือมีดแซะลงไป หรือใช้มีดตัดแล้วคว้านหน่อที่อยู่เหนือดิน แล้วหยอดน้ำมันก๊าดที่บริเวณจุดเจริญ เพื่อยับยั้งการเจริญต่อไป ถ้ากล้วยอยู่ระหว่างออกดอกไม่ควรแซะหน่อ เพราะจะกระทบกระเทือนถึงต้นได้ เกษตรกรส่วนใหญ่นิยม ซื้อท่อนพันธุ์จากแหล่งที่เชื่อถือได้ และบางรายซื้อต้นพันธุ์จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ จะได้ต้นพันธุ์ที่ปลอดโรค มีคุณภาพ ตรงตามพันธุ์เดิม และควรเลือกต้นกล้าที่สมบูรณ์ แข็งแรง ไม่มีอาการของโรค และการทำลายของแมลงศัตรูพืช

(๒) การเตรียมดิน

การเตรียมดิน ไถพรวนกลับดินลึกประมาณ ๓๐ เซนติเมตร ตากดินนาน ๗-๑๐ วัน เพื่อกำจัดวัชพืช จากนั้นใส่ปุ๋ยหมักที่ขยายเชื้อไตรโคเดอร์มา อัตรา ๑๐๐-๒๐๐ กรัมต่อหลุม ป้องกันโรคตายพราย และไถพรวนกลบ ถ้าพื้นที่เป็นดินเหนียวหรือบริเวณที่มีน้ำท่วมขัง ควรยกร่อง และปลูกบนแนวสันร่อง ระยะที่เหมาะสมคือ ๒.๕ x ๒.๕ เมตร จำนวนต้นเฉลี่ย ๒๐๐ - ๒๕๐ ต้น/ไร่

(๓) การปลูก

ปลูกด้วยหน่อใบแคบ หรือต้นพันธุ์ที่ได้จากการเพาะปลูกเลี้ยงเนื้อเยื่อ โดยเตรียมหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ เซนติเมตร ผสมดินปุ๋ยคอกจำนวน ๕ กิโลกรัม และปุ๋ยร็อคฟอสเฟส จำนวน ๕๐ กรัม เข้าด้วยกันใน หลุมให้สูงประมาณ ๒ ใน ๓ ของหลุม ยกถุงกล้าต้นกล้วยในหลุมโดยระดับของดินในถุงสูงกว่าระดับดินปากหลุมเล็กน้อยใช้มีดที่

คมกรีดจากก้นถุงขึ้นมาถึงปากหลุมทั้ง ๒ ด้าน (ซ้ายและขวา) จากนั้นดึงถุงพลาสติกออกโดยระวังอย่าให้ดินแตก กลบดินที่เหลือลงในหลุม กดดินบริเวณโคนต้นให้แน่น คลุมดินบริเวณโคนต้นด้วยฟางข้าว หรือหญ้าแห้ง และรดน้ำให้ชุ่ม

(๔) ระบบการให้น้ำ

ปริมาณของการให้น้ำขึ้นอยู่กับสภาพพื้นที่ ความชุ่มชื้นของดิน ปริมาณลมที่พัดผ่าน จะทำให้การคายน้ำมาก จึงไม่ควรปล่อยให้ผิวหน้าดินแห้งติดต่อกันเป็นเวลานาน เนื่องจากรากจะหาอาหารอยู่บริเวณผิวดิน จึงทำให้หยุดชะงักการเจริญเติบโต โดยปริมาณน้ำที่เหมาะสมที่สุดสำหรับกล้วยอยู่ระหว่าง ๑๗ - ๒๐ ลิตร ต่อต้นต่อวัน

(๕) การดูแลรักษา

การตัดแต่งหน่อกล้วยน้ำว้า : สามารถตัดแต่งหน่อหลังจากปลูกประมาณ ๓ - ๔ เดือน จะมีหน่อขึ้นมารอบ ๆ โคนให้ตัด ไปเรื่อยจนกว่าจะเริ่มออกปลี หรือหลังปลูกแล้วประมาณ ๗ - ๘ เดือน ควรมีการไว้หน่อทดแทน ๑ - ๒ หน่อ โดยหน่อที่ ๑ และที่ ๒ ควรมีอายุห่างกันประมาณ ๔ เดือน เพื่อให้ผลกล้วยมีความอุดมสมบูรณ์ โดย เลือกหน่อที่อยู่ในทิศทางที่ตรงกันข้าม

การตัดแต่งใบกล้วยน้ำว้า : ควรทำการตัดแต่งช่วงที่ต้นเริ่มโตจนถึงเก็บเกี่ยว โดยเลือกใบแก่ และใบที่เป็นโรคออก ตัดให้เหลือประมาณ ๗ - ๑๒ ใบ เพื่อป้องกันต้นกล้วยโคนช่วงออกปลี เพื่อใช้ใบปรุงอาหารและเพิ่มความเจริญเติบโตของผลกล้วย

(๖) การใส่ปุ๋ย

ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ หรือ ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑ กิโลกรัม ต้น/ปี โดยแบ่งใส่ ๔ ครั้ง ๆ ละ ๒๕๐ กรัม

ครั้งที่ ๑ ใส่หลังปลูก ๑ สัปดาห์ ใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕

ครั้งที่ ๒ ใส่หลังจากครั้งที่ ๑ ประมาณ ๓ เดือน ใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕

ครั้งที่ ๓ ใส่หลังจากครั้งที่ ๒ ประมาณ ๓ เดือน ใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕

ครั้งที่ ๔ ใส่หลังจากครั้งที่ ๓ ประมาณ ๓ เดือน ใช้สูตร ๑๓-๑๓-๒๑

(๗) การเก็บเกี่ยว

การเก็บเกี่ยว เริ่มต้นด้วยการตัดเครือกล้วยหลังจากกล้วยออกปลี ๑๐๐-๑๒๐ วัน แล้วตัดแบ่งเป็นหวีบ่มให้สุก โดยเรียงกล้วยทับกัน ๓-๕ ชั้น คลุมด้วยผ้าพลาสติกไว้ ๒๔ ชั่วโมง แล้วเปิดผ้าออก วางพักไว้ ๔-๖ วัน แต่หากระยะเวลาในการขนส่งนาน อาจตัดกล้วยเมื่อความแก่ประมาณ ๗๕% การดูลักษณะความอ่อนแก่ของกล้วยจากลักษณะผล เช่น ดูขนาดลูกกล้วย เหลี่ยมกล้วย หรือใช้วิธีการนับอายุจากวันแทงปลี หรือวันตัดปลี

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

เทคโนโลยีหลังการเก็บเกี่ยว หลังจากตัดเครือกล้วยแขวนไว้บนราว ปล่อยให้ยางไหลจนแห้ง ทำความสะอาดผลหรือบริเวณปลายผลที่มีกليبแห้งติดอยู่ออกให้หมด แยกเครือกล้วยออกเป็นหวี ๆ อย่างระมัดระวังอย่าให้ รอยตัดชำ คัดเลือกผลที่มีรอยตำหนิ หวีที่ไม่ได้ขนาดออก จุ่มในน้ำผสมสารโซอาเบนดาโซล แล้วผึ่งลมหรือเป่าให้แห้ง จากนั้นนำไปยังโรงเรือนเพื่อคัดขนาดบรรจุ

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

๑. โรคตายพราย (Panama disease หรือ Fusarium wilt) เกิดจากเชื้อรา *Fusarium oxysporum f.sp. Cubense* เข้าทำลายราก และมีการเจริญเข้าไปในท่อน้ำ ท่ออาหาร ทำให้เกิดอุดตัน ใบจึงมีอาการขาดน้ำ เหี่ยวเฉา และเปลี่ยนเป็นสีเหลือง หักพับ การเจริญจะชะงักงัน และตายในที่สุด โรคนี้สามารถระบาดไปทางดิน ดังนั้นต้นที่อยู่ในบริเวณนั้นจะถูกโรคนี้นทำลายหมด จึงควรทำความสะอาดโคนกอกล้วย อย่าให้รก ทำทางระบายน้ำให้ดี และรดด้วยแคปแทน ๔๐ กรัมต่อน้ำ ๒๐ ลิตร

๒. โรครากเน่าและต้นกล้าเหี่ยว สาเหตุ : เชื้อรา *Fusarium oxysporum*

ลักษณะอาการ : ต้นกล้าแสดงอาการเหี่ยว บริเวณรากบางส่วนเปลี่ยนจากสีขาวเป็นสีน้ำตาล พบในช่วงอนุบาลต้นกล้าในเรือนเพาะชำ การป้องกันกำจัด ได้แก่ ใช้วัสดุเพาะกล้าที่เป็นขุยมะพร้าว ขี้เถ้าแกลบ หรือวัสดุอื่น ผสมกับดินปลูกในอัตราส่วนที่ พอเหมาะ ควรแยกต้นกล้าที่เริ่มแสดงอาการเหี่ยวออกจากต้นปกติ และรีบเปลี่ยนวัสดุปลูกใหม่ ก่อนปลูกจุ่มต้นกล้าในสารเคมีกำจัดเชื้อรา เช่น คอปเปอร์ออกไซด์คลอไรด์ ฟอสอีทิล อะลูมิเนียม หรือฟิซีเอ็นบี ผสมอิมิไดอะโซล เพื่อยับยั้งการเจริญของเชื้อราสาเหตุที่อาจปนเปื้อนอยู่บนกล้า รวมทั้ง ผสมเชื้อราปฏิปักษ์ไตรโคเดอร์มา (*Trichoderma harzianum*) ในวัสดุเพาะกล้า

๓. ตัวงวงเจาะต้น (banana stem weevil) ชื่อวิทยาศาสตร์ *Odoiporus olivier* (Coleoptera: Curculionidae) ลักษณะทั่วไป ตัวเต็มวัยมีสีดำเลื่อมเป็นมัน ขนาดลำตัวยาว ๑.๕-๒ เซนติเมตร มีขนาดใหญ่กว่าตัวงวงไซเห้ง้า ลักษณะการทำลาย หนอนกัดกินเนื้อเยื่อต้นกล้วยเข้าไปถึงไส้กลางลำต้น ภายนอกมองเห็นเป็นรูพรุน ทำให้ต้นกล้วยตาย หากเข้าทำลายในระยะใกล้ออกปลีจนถึงตกเครือจะทำให้เครือหักพับกลางต้น หรือเหี่ยวเฉา ต้นตาย

การป้องกันกำจัด ได้แก่

- นำต้นกล้วยที่ตัดแล้วออกนอกแปลงปลูก เพื่อป้องกันไม่ให้เป็นที่อาศัยของตัวงวงเจาะลำต้น
- ตัดต้นกล้วยที่เก็บเกี่ยวแล้วบริเวณโคนต้นยาวประมาณ ๓๐-๔๐ เซนติเมตร ผ่าครึ่งแล้ววางหน้าที่ผา ตัดผิวดิน ใช้ใบกล้วยคลุมไว้ เพื่อให้หนอนกล้วยคงความสดนานขึ้น วางไว้อย่างน้อย ๒๐ จุด โดยทิ้งช่วงห่างระหว่าง ต้น ๒๐ ต้น ตรวจสอบจำนวนแมลงทุก ๓-๔ วัน ถ้าพบแมลงมากกว่า ๔ ตัวต่อกับดัก แสดงว่ามีการระบาด ควรฉีดพ่น สารเคมีฆ่าแมลง

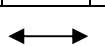
- ใช้สารเคมี เช่น ไบเฟนทริน ฟิโปรนิล หรือโปรไทออส ตามอัตราที่แนะนำตามฉลาก

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลไผ่พระ มีการปลูกกล้วยน้ำว้า ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
กล้วยน้ำว้า	←→ △					→		←	▽			→

สัญลักษณ์



ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด



ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๓๔ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลบางไทร

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๕)

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลบางไทร มีต้นทุนการผลิตโดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุน เป็นเงิน ๗,๒๔๐ บาท

ตารางที่ ๒๗ แสดงต้นทุนการผลิตกล้วยน้ำว้า ปี ๒๕๖๕ ตำบลไผ่พระ (ต่อไร่/รอบ/ปี)

รายการ	ค่าใช้จ่าย (บาท/ไร่)	หมายเหตุ
ไถพรวน	๒๕๐	
หน่อพันธุ์กล้วยน้ำว้า	๓,๐๐๐	ระยะปลูก ๒.๕ x ๒.๕ เมตร
ค่าจ้างปลูก	๓๐๐	
ยาคุมวัชพืช (๒ ครั้ง)	๓๐๐	
ปุ๋ยเคมี๕๐..... กก./ไร่ (....๓... ครั้ง)	๑,๔๐๐	
ปุ๋ยอินทรีย์๕๐..... กก./ไร่ (....๒...ครั้ง)	๓๕๐	
ให้น้ำ ครั้ง/เดือน	๑,๐๐๐	

เก็บเกี่ยววิถีโลกรัมละ บาท	๖๐๐	๓๐๐ บาท/คน
รวม	๗,๒๔๐	

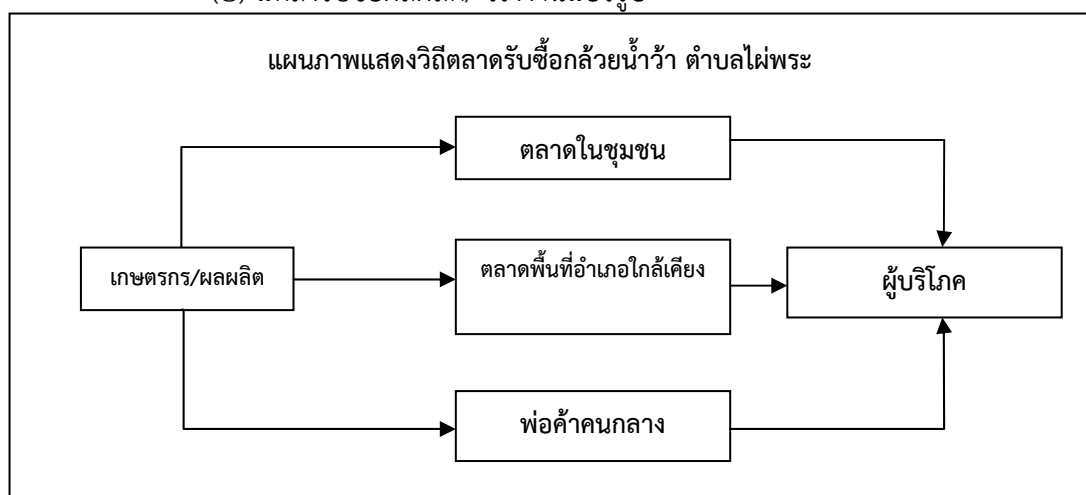
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๖)

๔) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

(๑) วิธีการตลาด

จำหน่ายผลผลิตในตลาดภายในชุมชน และส่งจำหน่ายตลาดในพื้นที่อำเภอใกล้เคียง โดยบางรายมีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อผลผลิต และเกษตรกรจะแบ่งผลผลิตบางส่วนไว้บริโภคในครัวเรือน

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป



ภาพที่ ๓๕ วิถีตลาดของกล้วยน้ำว้า ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๕)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลไผ่พระ ไม่มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบด้านไม้ผลในพื้นที่

๑.๔.๓ ชนิดสินค้า มะม่วง

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

สามารถเจริญเติบโตได้ดีในดินเกือบทุกสภาพ พื้นที่ปลูกควรเป็นพื้นที่ดอน น้ำไม่ท่วมขัง กรณีพื้นที่เป็นที่ลุ่มจะต้องยกร่องเพื่อป้องกันน้ำท่วมขัง และดินควรเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย ดินร่วนเหนียวที่มีความอุดมสมบูรณ์ สามารถระบายน้ำได้ดี และควรมีดินความเป็นกรดต่างอยู่ระหว่าง (pH) ๕.๕-๗.๕

(๒) พื้นที่ปลูกมะม่วง

ตำบลไผ่พระ มีพื้นที่ปลูกมะม่วง จำนวน ๒ ครัวเรือน ๕ ไร่

ตารางที่ ๒๘ แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วง ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

ตำบล	จำนวนเกษตรกร (ครัวเรือน)	พื้นที่ปลูกมะม่วง(ไร่)
ไผ่พระ	๖	๕.๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๖

๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลไผ่พระ มีพื้นที่ปลูกมะม่วง จำนวน ๕.๕ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ หมู่ ๕ จำนวน ๕ ไร่

ตารางที่ ๒๙ แสดงปริมาณการปลูกมะม่วง ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.

หมู่	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บ เกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อ ไร่ (ตัน)
๑	๒	๐.๕	๐.๕	๐.๕	๑
๓	๓	๑.๕	๑.๕	๑.๕	๑
๔	๑	๓	๓	๓	๑
๕	๑	๐.๕	๐.๕	๐.๕	๑
รวม	๖	๕.๕	๕.๕	๕.๕	๑

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๕

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี

ใช้ต้นพันธุ์ที่ได้จากการขยายพันธุ์ด้วยการติดตา การตอน หรือการทาบกิ่ง ซึ่งจะได้ต้นพันธุ์ที่ตรงตามพันธุ์เดิม และเลือกต้นพันธุ์ที่มาจากแหล่งที่เชื่อถือได้ ต้นกล้าสมบูรณ์ แข็งแรง ไม่มีอาการของโรค และการทำลายของแมลง ศัตรูพืช

(๒) การเตรียมดิน

ดินที่เหมาะสมคือ ดินร่วน ร่วนเหนียว หรือร่วนปนทราย มีอินทรีย์วัตถุมาก ระบายน้ำและถ่ายเทอากาศดี ในพื้นที่ลุ่มน้ำท่วมถึง เช่น ที่ราบริมฝั่งแม่น้ำต่างๆ ต้องยกร่องเช่นเดียวกับการปลูกไม้ผลอย่างอื่น เพื่อไม่ให้น้ำท่วมถึงโคนต้นได้ ขนาดของร่องกว้างอย่างน้อย ๖ เมตร ร่องน้ำกว้างอย่างน้อย ๑.๕ เมตร เมื่อขุดยกร่องเสร็จแล้ว ให้ปรับปรุงดินให้ร่วนซุย โดยการขุดตากดิน ใส่ปุ๋ยคอกปุ๋ยหมัก หรือถ้าดินเหนียวมากให้โรยปูนขาวลดความเป็นกรดของดิน

(๓) การปลูก

- ระยะปลูกที่เหมาะสม ในพื้นที่ลุ่ม ระหว่างต้น ๔-๕ เมตร ขนาดหลุมกว้าง ๕๐x๕๐x๕๐ เซนติเมตร ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการปลูกเป็นช่วงต้นฤดูฝน (ปลายเดือนเมษายน - ต้นเดือนพฤษภาคม) แต่หากมีน้ำชลประทานสามารถปลูกได้ตลอดทั้งปี

- เตรียมหลุม ขนาดหลุมกว้าง ๕๐x๕๐x๕๐ เซนติเมตร ระยะห่าง ๔x๖ เซนติเมตร ปลูกกลางร่อง ระยะห่างระหว่างต้น ๔-๕ เมตร ใส่ปุ๋ยคอกรองก้นหลุม อัตรา ๒-๕ กิโลกรัม และปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๒๐๐ - ๓๐๐ กรัมต่อหลุม

- นำต้นมะม่วงลงกลางหลุม ใส่ดินให้เต็มหลุม ปักไม้ยึดลำต้น รดน้ำให้ชุ่ม และคลุมโคนต้นด้วยฟางแห้ง เพื่อเป็นการรักษาความชื้น

(๔) ระบบการให้น้ำ

วิธีการให้น้ำมี ๒ วิธี

๑. การใช้ระบบให้น้ำแบบหัวเหวี่ยงเล็ก(มินิสปริงเกอร์) การปฏิบัติงานทำได้สะดวก ประหยัดแรงงานและพืชได้น้ำสม่ำเสมอ

๒. การให้น้ำแบบสายยางรดหรือแบบปล่อยตามร่องขนาดเล็ก มีต้นทุนต่ำกว่าระบบแรก แต่ควบคุม ปริมาณน้ำที่ให้พืชได้ยาก ไม่สม่ำเสมอ ใช้น้ำและเวลามากกว่าระบบหัวเหวี่ยงเล็ก

ความถี่ของการให้น้ำขึ้นอยู่กับเนื้อดินและสภาพอากาศ ดินที่มีเนื้อดินเป็นดินทรายให้น้ำ ๒-๓ วันต่อครั้ง เนื้อดินเป็นดินเหนียวให้น้ำ ๔-๕ วันต่อครั้ง อาจใช้วิธีสังเกตจากความชื้นดิน และสภาพของใบมะม่วง ประกอบการวางแผนให้น้ำก็จะได้ผลดียิ่งขึ้น และในช่วงก่อนมะม่วงออกดอก จะต้องดให้น้ำจนกว่ามะม่วงเริ่มแทงช่อดอกแล้วจึงจะเริ่มให้น้ำอีก ซึ่งหลังจากการปลูกใหม่ ถ้าฝนไม่ตก ควรรดน้ำให้ทุกวัน และค่อยๆ ห่างขึ้นเป็น ๓ - ๔ วันต่อครั้ง จนกว่าต้นมะม่วงจะตั้งตัวได้

(๕) การดูแลรักษา

การตัดแต่งกิ่ง เป็นการจัดทรงหรือสร้างทรงพุ่มมะม่วง และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโดยตัดแต่งกิ่งแบบเปิดกลางทรงพุ่ม ควบคุมความสูงในระยะที่ทำงานได้สะดวก ๒.๕-๓ เมตร ความกว้างทรงพุ่มประมาณ ๔ เมตร เพื่อเพิ่มผลผลิต เน้นทรงพุ่มโปร่ง แสงส่องผ่านได้ โดยเลือกลำต้นหลัก ๑ ลำต้น ความสูง ๗๕ -๑๐๐ เซนติเมตร ทำลายตายอด ทำให้ตาข้างผลิเกิดเป็นกิ่งแขนง คัดเลือกกิ่งไว้ในทิศทางที่ต้องการ ๓-๕ กิ่งและเลือกกิ่งไว้อีก ๒-๓ ครั้ง ตามขนาดทรงพุ่มที่ต้องการ โดยขนาดพุ่มต้นควรคำนึงถึงความสะดวกในการดูแลรักษาและเก็บเกี่ยว และตัดแต่งกิ่งที่ไม่ต้องการออก เช่น กิ่งที่โรคและแมลงทำลาย กิ่งกระโคง กิ่งไขว้ กิ่งไม่สมบูรณ์ กิ่งที่ผลิบริเวณ ปลายกิ่งที่แน่นมากเกินไปออก

(๖) การใส่ปุ๋ย

มะม่วงอายุ ๑-๒ ปี ในช่วงต้นฤดูฝน ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑-๒ กิโลกรัม/ต้น/ปี แบ่งใส่ ๒ ครั้ง โดยขุดรอบโคนต้น ใส่ปุ๋ย แล้วกลบดิน หรือใส่ปุ๋ยยูเรีย ผสมน้ำ ๒๐ ลิตร รดที่ต้นกล้าเดือนละ ๒ ครั้ง จะช่วยให้ต้นกล้าเจริญเติบโตได้ดี และใส่ปุ๋ยตามระยะการเจริญ

- ระยะบำรุงต้น หลังเก็บเกี่ยวผลผลิตและตัดแต่งกิ่ง ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑-๒ กิโลกรัม/ต้น
- ระยะเร่งสร้างดอก ก่อนดอกมะม่วงออก ๒-๓ เดือน ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๒-๒๔-๑๒ อัตรา ๑-๒ กิโลกรัม/ต้น ถ้าต้นอายุมาก ให้ใส่ปุ๋ยคอกเพิ่ม ๒-๔ กิโลกรัม/ต้น
- ระยะบำรุงผล หลังดอกบาน ๑ เดือน ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๑-๒ กิโลกรัม/ต้น
- ระยะปรับปรุงคุณภาพผลผลิต ก่อนเก็บเกี่ยว ๑ เดือน ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๓-๑๓-๒๑ อัตรา ๑-๒ กิโลกรัม/ต้น

(๗) การเก็บเกี่ยว

สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตอายุประมาณ ๑๒๐ วันหลังจากดอกบาน โดยวิธีเก็บสามารถเก็บด้วยมือ หรือใช้ตระกร้อติดใบมีดตัดข้าวและควมมีข้าวยาวไม่น้อยกว่า ๑-๒ นิ้วเพื่อป้องกันยางไหล นำผลใส่ตระกร้า ไม่ควรวางผลมะม่วงลงพื้นดิน และตากแดด ช่วงเวลาในการเก็บควรเก็บในช่วงเช้า บ่าย หรือเย็น ไม่ควรเก็บผลมะม่วงในช่วงแดดจัด

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

- เก็บเกี่ยวผลที่อายุเหมาะสม และระมัดระวังการชอกช้ำและการสูญเสีย
- ลดอุณหภูมิโดยใช้พัดลมเป่าระบายความร้อน เพื่อยืดอายุการเก็บรักษา
- หลังเก็บเกี่ยวประมาณ ๑ เดือน ตัดแต่งกิ่งให้เสร็จพร้อมกันในแต่ละแปลง หลังตัดกิ่ง ๒ สัปดาห์พ่นปุ๋ยโพแทสเซียมไนเตรท (๑๓-๐-๔๖) อัตรา ๒๐๐ กรัม/น้ำ ๒๐ ลิตร เพื่อให้แตกใบอ่อนพร้อมกัน
- กำจัดวัชพืชที่ปกคลุมพื้นที่สวน

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

๑. โรคแอนแทรคโนส (anthracnose : Colletotrichum gleosporiodes, Penz) เข้าทำลายกับทุกส่วนของต้น อาการบนใบจะเห็นเป็นจุดๆ สีน้ำตาลดำ และขยายตัวออกเป็นแผลแห้งๆ ขอบแผลมีสีเข้ม ที่ใบ กิ่ง ช่อดอก และ

ผล ทำให้ใบเป็นรูพรุนทั่วไป ถ้าเป็นกับใบอ่อนหรือยอดอ่อน จะทำให้ใบบิดเบี้ยวและยอดแห้ง ถ้าเกิดที่ดอกจะทำให้ดอกร่วง ถ้าเกิดกับผลอ่อนจะทำให้ผลนั้นแฉะแกร็น ไม่เจริญเติบโต ส่วนผลที่มีขนาดเล็ก ถ้าเป็นโรคนี้อาจร่วงไปเลย

การป้องกันและกำจัด

ตัด ทำลาย และพ่นสารกันเชื้อรา เช่น ไซเนบ (Zineb), แมนเซพที (Manzate-D), หรือ เบนเลท ๕๐ จำนวน ๑๐-๑๒ กรัม ต่อน้ำ ๒๐ ลิตร ทุกๆ ๗-๑๐ วัน โดยเฉพาะในระยะที่มีอากาศชุ่มชื้นมาก เช่น ในฤดูฝน

๒. โรคช่อดอกดำ(Blossom Blight) สาเหตุเกิดจากเชื้อราหลายชนิด ได้แก่ Colletotrichum sp., Fusarium sp., Cladosporium sp., Alternaria sp. และ Pestalotiopsis sp. ลักษณะอาการของโรค ก้านช่อดอกเกิดเป็นปื้นเนื่องจากรอยแผลเล็กๆเชื่อมติดต่อกัน และลุกลามไปยังฐานช่อดอก ทำให้ช่อดอกแห้งดำทั้งช่อ การแพร่ระบาด ระบาดมากในสภาพที่มีฝนตกชุก และดอกเริ่มบานและปริมาณเพลี้ยไฟค่อนข้างสูง

การป้องกันและกำจัด

๑) สำรวจเพลี้ยไฟอย่างสม่ำเสมอ และกำจัดเพลี้ยไฟก่อนดอกบาน

๒) ถ้าเริ่มสังเกตพบอาการโรค ใช้สารป้องกันกำจัดโรคพืชชนิดพ่น เช่น เบนโนมิล คาร์เบนดาซิม ไธอะเบนดาโซล และอะซ็อกซีส-โตรบิน เป็นต้น เพื่อป้องกันการติดของเชื้อรา ควรพ่นสลับกับสารประเภทสัมผัส เช่น แมนโคเซบ

๓. เพลี้ยจักจั่นมะม่วง (Mango hopper: Idiocerus spp)

เข้าทำลายมะม่วงตั้งแต่เริ่มออกดอก โดยจะดูดกินน้ำเลี้ยงจากดอกและช่อดอก ทำให้ดอกร่วงหล่น ถ้าดูดน้ำเลี้ยงที่ผลอ่อนก็จะทำให้ผลอ่อนร่วงหล่น มะม่วงไม่ค่อยติดผล เพลี้ยจักจั่นมะม่วงยังถ่ายทอดที่มีลักษณะเป็นน้ำหวานออกมาติดอยู่ตามใบ เป็นอาหารของราดำ ทำให้ราดำ ระบาดจับอยู่ตามใบมะม่วง ทำให้ใบมะม่วงสังเคราะห์อาหารได้น้อยลง

การป้องกันและกำจัด

ให้พ่นสารเคมี เช่น เซฟวินทุก ๗ วัน โดยเริ่มต้นเมื่อมะม่วงเริ่มแตกช่อดอก แต่งเว้นการพ่นสารเคมีเมื่อดอกมะม่วงกำลังบาน และเมื่อเห็นว่ามะม่วงติดผลดีแล้ว นอกจากวิธีที่กล่าวแล้ว ยังอาจไล่ให้เพลี้ยจักจั่นหนีไปได้ โดยการสูดควันที่โคนต้นมะม่วงให้มีควันมากๆ ส่วนการกำจัดโดยใช้ยาฆ่าแมลงนั้น ให้ทำก่อนที่จะระบาดมาก หรือทำในระยะที่ยังเป็นตัวอ่อน จะสามารถกำจัดได้ง่าย ถ้าปล่อยไว้นานเป็นตัวแก่จะมีปีกบินหนีไปยังต้นอื่น เมื่อคนเดินเข้าไปใกล้ หรือเมื่อพ่นยาฆ่าแมลง ซึ่งจะทำให้การกำจัดไม่ค่อยได้ผล

๔. เพลี้ยไฟ

นอกจากเพลี้ยจักจั่นมะม่วงแล้ว ในระยะที่มะม่วงออกดอกนี้อาจมีเพลี้ยไฟเข้าทำลายช่อดอกด้วย โดยการดูดกินน้ำเลี้ยงที่ดอกทำให้ดอกร่วง เช่นกัน เพลี้ยไฟทำลายพืชบริเวณใบอ่อน ยอดอ่อน ช่อดอกมะม่วง ทำให้เป็นแผลจุดสีดำ ถ้าระบาดรุนแรงผลมะม่วงจะเป็นสีดำ เกือบทั้งหมด ถ้าเป็นระยะดอกจะทำให้ช่อดอกหงิกงอ ดอกร่วง ไม่ติดผลหรือติดผลน้อย ซึ่งจะระบาดเมื่ออากาศร้อนและแห้งแล้ง อย่างไรก็ตามมีการพบเห็นเพลี้ยไฟหลังจากฝนตกบ้าง

การป้องกันและกำจัด

ถ้าพบไม่มากให้ตัดทำลาย เผาทิ้ง ถ้าพบมากควรใช้สารเคมีป้องกันกำจัดแมลงพ่น Cyhalothrin หรือ โมโนโครโตฟอส หรือคาร์บาริล ฉีดพ่นอย่างน้อย ๒ ครั้งเมื่อเริ่มแทงช่อดอก และช่วงมะม่วงติดผลขนาด ๐.๕-๑ ซม. หรือเท่ามะเขือพวง

๕. แมลงวันผลไม้ทำลายผลมะม่วง

แมลงวันผลไม้ตัวเมียจะวางไข่ใต้ผิวของผลมะม่วง เมื่อไข่เจริญเป็นตัวหนอน หนอนจะไชซอนกินเนื้อมะม่วง

เป็นอาหาร ทำให้ผลมะม่วงเน่าเสียหายร่วงหล่นได้

การป้องกันและกำจัด ทำได้หลายวิธี

๑) ห่อผลมะม่วงด้วยกระดาษหรือใบตองแห้ง

๒) ทำลายดักแด้โดยการไถพรวนดินบริเวณโคนต้น หรือใช้สารเคมีฆ่าแมลงพ่นลงดิน เพื่อฆ่าดักแด้ เช่น คีลตริน คลอเดน

๓) เก็บผลมะม่วงที่ถูกทำลายโดยแมลงวันผลไม้ที่หล่นโคนต้นทำลายเสีย

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

หากมีระบบน้ำชลประทานมะม่วงสามารถปลูกได้ทุกฤดูกาล แต่ถ้าหากไม่มีน้ำให้ปลูกช่วงต้นฤดูฝน (ต้นเดือนเมษายน -พฤษภาคม)

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มะม่วง (ชลประทาน)	←			△								→
	←											→

สัญลักษณ์

↔ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

↔ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๓๖ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมะม่วง ตำบลไผ่พระ

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๕)

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลไผ่พระ มีต้นทุนการผลิตโดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุน เป็นเงิน ๒๑,๒๐๐ บาท

ตารางที่ ๓๐ แสดงต้นทุนการผลิตมะม่วง ปี ๒๕๖๕ ตำบลไผ่พระ (ต่อไร่/รอบ/ปี)

รายการ (ตัวอย่าง)	ค่าใช้จ่าย (บาท)	หมายเหตุ
ยกร่อง	๑๐,๐๐๐	ครั้งแรก
พันธุ์มะม่วง	๒,๐๐๐	ครั้งแรก
ปลูก	๓๐๐	ครั้งแรก
ยาคุมวัชพืช	๙๐๐	๓ ครั้ง
ทำสารเร่ง	๑,๐๐๐	๑ ครั้ง/ปี
ปุ๋ยคอก อัตรา ๒๐๐ กก./ไร่	๑,๒๐๐	
ปุ๋ยเคมี ๒๕-๗-๒๕ อัตรา ๕๐ กก./ไร่	๑,๖๐๐	
ค่าแรงใส่ปุ๋ย (วันละ ๓๐๐ บาท)	-	
ให้น้ำ (ดูตามความชื้น)	๑,๐๐๐	น้ำมัน
เก็บเกี่ยวต้นละ ๒๕ บาท (คละเกรด)	๑,๒๐๐	
ค่าจ้างดูแลรักษารวมปลูก (ต่อปี)	๒,๐๐๐	
ค่าเช่าที่	-	
รวม	๒๑,๒๐๐	

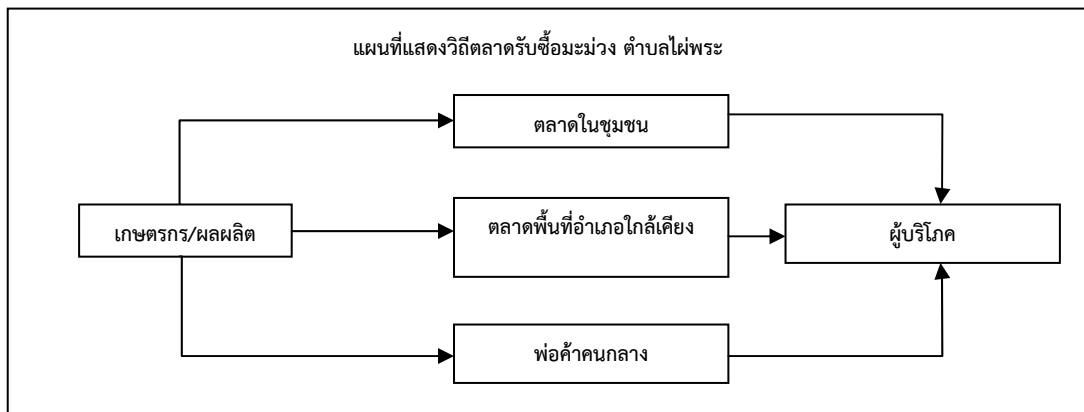
สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๕)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิถีการตลาด

(๑) วิธีการตลาด

จำหน่ายผลผลิตในตลาดภายในชุมชน และส่งจำหน่ายตลาดในพื้นที่อำเภอใกล้เคียง และมีพ่อค้าคนกลางมารับซื้อผลผลิต

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป



ภาพที่ ๓๗ วิถีตลาดของมะม่วง ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๕)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลไผ่พระ ไม่มีเกษตรกรต้นแบบด้านไม้ผลในพื้นที่

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๓๑ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและการตลาด (ตามรายชนิดที่สำคัญ) ๑. ข้าว	๑. ปัญหาราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ/ราคาไม่แน่นอน ๒. เกษตรกรไม่มีความรู้ในเรื่องการเกษตร การค้า และการลงทุน ๓. คุณภาพของผลผลิตยังไม่ได้รับมาตรฐานตรงตามความต้องการของตลาด ๕. ต้นทุนการผลิตสูง	๑. ส่งเสริมให้มีการปลูกพืชหมุนเวียนแทนการปลูกพืชเชิงเดี่ยว ๒. ส่งเสริมให้ความรู้ในการผลิตพืชลดต้นทุนโดยหน่วยงานจากภาครัฐ ๓. ส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัยและได้มาตรฐาน GAP และสินค้าเกษตรอินทรีย์ เพื่อให้เป็นที่ต้องการของตลาด ๔. เชื่อมโยงเกษตรกรผู้ผลิตกับภาคเอกชนในการรับซื้อผลผลิตโดยตรงไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง หรือการทำการตลาดข้อตกลง Contract Farming	ตำบลตำบลไผ่พระ	มาก
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๑. ปัญหาหนี้สิน ๒. แรงงานในภาคการเกษตรไม่เพียงพอ ๓. เกษตรกรขาดความรู้ความเข้าใจในการกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ๔. การบริหารจัดการกลุ่มเกษตรกรยังไม่เข้มแข็ง	๑. ให้เกษตรกรหมั่นเช็คสภาพอากาศในพื้นที่ว่าเหมาะแก่การทำการเกษตรแบบไหน ๒. ส่งเสริมการเกษตรแบบเกษตรทฤษฎีใหม่และเกษตรกรรมยั่งยืนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เกษตรกรสามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม โดยลดการพึ่งพาปัจจัยการผลิตจากภายนอกให้มากที่สุด ๓. สร้างกระบวนการเรียนรู้กับกลุ่มเกษตรกรในการร่วมกันคิด วิเคราะห์ การแก้ไขปัญหาการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน (Integrated Pest Management: IPM) โรงเรียนเกษตรกร ๔. ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มการผลิตเพื่อให้เกษตรกรได้มีอำนาจการต่อรองราคาผลผลิตกับพ่อค้า รวมถึงการซื้อปัจจัย	ตำบลไผ่พระทุกตำบล	มาก

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
		การผลิตในราคาที่ถูกลงเมื่อซื้อในปริมาณที่เยอะ ๕. เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้กับกลุ่มเกษตรกรให้มีส่วนร่วม ในการแสวงหาข้อมูล วิเคราะห์ปัญหา กำหนดแนวทางการแก้ไข ปัญหา และจัดการทรัพยากรที่มีอยู่ รวมถึงการแลกเปลี่ยน เรียนรู้กับกลุ่มเครือข่ายที่ประสบความสำเร็จ		
ด้านการแปรรูปผลผลิต และผลิตภัณฑ์ เกษตรกรยังไม่มี การแปรรูป ผลผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่า สินค้า	๑. เกิดจากการผลิตและ ขายโดยไม่มีการแปรรูป สินค้า	๑. ส่งเสริมและสนับสนุนให้ความรู้กระบวนการแปรรูปผลผลิต เพื่อเพิ่มมูลค่าและได้รับรองมาตรฐานในการผลิต ๒. ส่งเสริมสนับสนุนบรรจุภัณฑ์ให้ทันสมัยเป็นที่ต้องการของ ตลาด	กลุ่ม ตำบลไผ่พระกลุ่ม แม่บ้านเกษตรกร/กลุ่มส่งเสริม อาชีพและวิสาหกิจชุมชน	ปานกลาง

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของตำบลไผ่พระ

ตารางที่ ๓๒ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S) - เป็นพื้นที่เหมาะในการทำเกษตร, การคมนาคมสะดวก - มีแหล่งน้ำตามธรรมชาติและระบบชลประทานในพื้นที่ - ผู้นำชุมชนเข้มแข็ง - เกษตรกรหาความรู้และเทคนิคใหม่ๆ มีความสามารถเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดได้, มีความรู้ความชำนาญในการทำเกษตร - มีการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้ใช้น้ำ - มี ศพก. (เครือข่าย) - มีศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน, ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน - มีศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงกลุ่มแม่บ้าน / วิสาหกิจชุมชน - เกษตรกรมีความรู้ความชำนาญในการทำเกษตร	จุดอ่อน (W) - สภาพดิน ขาดความอุดมสมบูรณ์ - เกษตรกรขาดความรู้, ขาดแคลนแหล่งผลิตข้าวพันธุ์ดี - ผลผลิตทางการเกษตรด้อยคุณภาพขาดการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาปรับใช้ - เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ - ขาดแคลนแรงงานด้านการเกษตร - สินค้าเกษตรยังไม่มีแปรรูปหรือต่อยอด - บางชุมชนมีการรวมกลุ่มน้อยมาก - เกษตรกรส่วนใหญ่เข้าที่ทำกิน, ขาดการวางแผนการผลิตที่ดี - เกษตรกรส่วนใหญ่ขาดการทำบัญชีครัวเรือนและยังไม่สามารถลดต้นทุนในการผลิตที่สูงได้๑. เกษตรกร
โอกาส (O =Opportunity) - การสนับสนุนโครงการจากหน่วยงานของรัฐ - มีการสนับสนุนแหล่งสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. และสหกรณ์การเกษตร - มีการเชื่อมโยงเครือข่าย ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด - อปท. สนับสนุนงบประมาณเพื่อเรียนรู้ด้านการเกษตร	กลยุทธ์เชิงรุก (SO) ๑. - สนับสนุนให้สหกรณ์การเกษตรและ ศพก. เป็นแหล่งรวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่าย - ส่งเสริมให้วิสาหกิจชุมชนสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกันในทุกระดับ เพื่อจำหน่ายผลผลิต - พัฒนาศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้มีความรู้ด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร - มีการสนับสนุนสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. และสหกรณ์การเกษตรข้างใหญ่เพื่อพัฒนาแปลงใหญ่ - พัฒนาศักยภาพเกษตรกรเพื่อเป็นเกษตรกรผู้นำในท้องถิ่น	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) - มีการผลิตสารชีวภัณฑ์ในการใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต - รวมกลุ่มเกษตรกรผลิตข้าวพันธุ์ดีเพื่อจำหน่าย - พัฒนาความรู้ให้เกษตรกรในด้านการใช้สารเคมีจากหน่วยงานภาครัฐ - พัฒนาให้เกษตรกรรู้จักการวางแผนการผลิตเพื่อผลิตสินค้าและการส่งออก
	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) - พัฒนาศักยภาพศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนและศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน - วางแผนการผลิตพืชที่ตรงกับความต้องการของตลาด - การเพิ่มคุณภาพการผลิตให้ตรงกับความต้องการของตลาดโลก - การพัฒนาผู้นำ Smart farmer - ใช้เครื่องจักรกลการเกษตรทดแทนแรงงาน (S๘ T๕)	กลยุทธ์เชิงรับ (WT) - พัฒนาศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้มีความรู้ด้านเทคโนโลยีใหม่ๆ - ในการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรที่หลากหลาย - พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้มีคุณภาพเพื่อการแข่งขันกับตลาดต่างประเทศ - สนับสนุนให้เกษตรกรติดตามและตรวจสอบการอพยพของแมลง - ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืชตามความต้องการของตลาดเพื่อการส่งออก

๓.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- ๑.๑ สนับสนุนให้สหกรณ์การเกษตรและ ศพก.เป็นแหล่งรวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่าย
- ๑.๒ ส่งเสริมให้วิสาหกิจชุมชนสร้างเครือข่ายเชื่อมโยงกันในทุกระดับ เพื่อจำหน่ายผลผลิต
- ๑.๓ พัฒนาศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้มีความรู้ด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
- ๑.๔ มีการสนับสนุนสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. และสหกรณ์การเกษตรข้างใหญ่เพื่อพัฒนาแปลงใหญ่
- ๑.๕ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรเพื่อเป็นเกษตรกรผู้นำในท้องถิ่น

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- ๒.๑ มีการผลิตสารชีวภัณฑ์ในการใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต
- ๒.๒ รวมกลุ่มเกษตรกรผลิตข้าวพันธุ์ดีเพื่อจำหน่าย
- ๒.๓ พัฒนาความรู้ให้เกษตรกรในด้านการใช้สารเคมีจากหน่วยงานภาครัฐ
- ๒.๔ พัฒนาให้เกษตรกรรู้จักการวางแผนการผลิตเพื่อผลิตสินค้าและการส่งออก

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST)

- ๓.๑ พัฒนาศักยภาพศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนและศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน
- ๓.๒ วางแผนการผลิตพืชที่ตรงกับความต้องการของตลาด
- ๓.๓ การเพิ่มคุณภาพการผลิตให้ตรงกับความต้องการของตลาดโลก
- ๓.๔ การพัฒนาผู้นำ Smart farmer

๔. กลยุทธ์เชิงรับ (WT)

- ๔.๑ พัฒนาศักยภาพกลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้มีความรู้ด้านเทคโนโลยีใหม่ๆในการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรที่หลากหลาย
- ๔.๒ พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้มีคุณภาพเพื่อการแข่งขันกับตลาดต่างประเทศ
- ๔.๓ สนับสนุนให้เกษตรกรติดตามและตรวจสอบการอพยพของแมลง
- ๔.๔ ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืชตามความต้องการของตลาดเพื่อการส่งออกสัมพันธรัฐ

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนา

๑. แนวทางการพัฒนา

แนวทางการพัฒนาการเกษตรประจำตำบลไผ่พระ

การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล โดยการนำแผนชุมชนของทุกหมู่บ้านมาสู่เวทีตำบล เพื่อรวบรวมจำแนกและวิเคราะห์ปัญหาของแต่ละชุมชน กำหนดวิสัยทัศน์หรือเป้าหมายร่วมกันของตำบล วิเคราะห์และประเมินแนวทางที่จะแก้ไขปัญหาในชุมชน และนำชุมชนไปสู่เป้าหมายกล่าวโดยในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลจะต้องมีการระบุแผนปฏิบัติ เช่น แผนลงทุน แผนการถ่ายทอดเทคโนโลยี แผนอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม เพื่อความสะดวกในการปฏิบัติงานของศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีต่อไป โดยทั้งนี้การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลไม่ใช่เพียงการนำแผนชุมชนของแต่ละชุมชนมารวบรวมเท่านั้น แต่จะต้องทำการประมวล จำแนกและวิเคราะห์ปัญหาและภาพฝันของแต่ละชุมชน เพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นวิสัยทัศน์และภาพฝันร่วมกันของทุกชุมชนในการพัฒนาการเกษตรในตำบลนั้น ตลอดจนร่วมกันประเมินและคัดเลือกแนวทางการพัฒนา และแผนงานโครงการเพื่อให้ได้แผนงานโครงการในการพัฒนาอาชีพและทรัพยากรการเกษตร ที่มีประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาและนำการพัฒนาของตำบลไปสู่ภาพฝันที่ต้องการ มีความเป็นไปได้ทั้งในด้านการสนับสนุนจากภาครัฐและการร่วมมือปฏิบัติของเกษตรกรในชุมชน และไม่เกิดความเสี่ยงทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

การจัดเวทีชุมชน เป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ของชุมชนซึ่งต้องเริ่มจากสิ่งที่ชุมชนมีอยู่ เรียนรู้จากภายนอกชุมชน และนำมาปรับประยุกต์ใช้ในชุมชน การจัดเวทีชุมชนเพื่อให้เกษตรกรสามารถเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล ในการพัฒนาการเกษตรของกลุ่ม/ชุมชนซึ่งต้องมีการจัดอย่างต่อเนื่อง ในการนี้ทางองค์การบริหารส่วนตำบลไผ่พระได้ดำเนินการนัดหมายคณะกรรมการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลไผ่พระเพื่อร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรประจำตำบลเพื่อนำแผนบรรจุเข้ารวมกับแผนพัฒนาท้องถิ่นของทางเทศบาลต่อไป

๒. การสังเคราะห์ข้อมูล

ประวัติการประกอบอาชีพของชุมชน

ชุมชนตำบลราชคราม มีการประกอบอาชีพในการทำนา ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ลักษณะการผลิต เทคนิค และระบบ

ในอดีต การทำนาของตำบลไผ่พระจะทำนาปีอย่างเดียว ทำแบบนาหว่านสำรวย โดยมีการไถตะ ไถแปร และหว่านข้าวแห้งไปบนหน้าดิน หรือหว่านแล้วไถกลบ และรอให้ข้าวขึ้นโดยอาศัยธรรมชาติ ได้แก่ น้ำฝน กำจัดวัชพืช โดยใช้แรงงานคน มีการใส่ปุ๋ยคอก ปุ๋ยเคมีบ้าง หรือบางรายไม่ใส่ปุ๋ยเลย ไม่ใช้สารเคมีฉีดพ่นกำจัดศัตรูพืช

ปัจจุบัน การทำนาของตำบลไผ่พระ มีการทำนาอย่างเป็นระบบมากขึ้น มีการกำหนดระยะเวลาเริ่มทำนาที่แน่นอน จะเริ่มเมื่อไรจะทำต่อเนื่องทั้งปี โดยใช้พันธุ์ข้าวลูกผสม พันธุ์ชัยนาท ๑ พันธุ์สุพรรณบุรี ๑ ปทุมธานี ๑ กข๕๗ กข ๓๑ จะเก็บเกี่ยวตามอายุ เป็นข้าวไม่ไวแสงปลูกได้ตลอดปี และทำปลูกข้าวแบบนาหว่านน้ำตม อาศัยเครื่องจักร รถไถนาแบบเดินตาม สะดวก รวดเร็ว ง่ายต่อการเตรียมดิน มีการใช้ปุ๋ยเคมีกันทุกราย และใส่ปริมาณที่สูง ระหว่าง ๕๐ - ๗๕ กิโลกรัมต่อไร่ ทำให้โครงสร้างของดินเปลี่ยนไป ดินจะเหนียว แน่น แข็ง ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ดินจะเกาะยึดธาตุอาหารไว้ไม่ปล่อยออกมาให้กับต้นพืช บางปีมีศัตรูพืชระบาดอย่างรุนแรง โดยเฉพาะเกษตรกรใช้สารเคมีป้องกันและกำจัดศัตรูข้าว ๓ - ๕ ครั้งต่อฤดูกาล

นอกจากการทำนาแล้ว เกษตรกรในตำบลนี้ จะมีอาชีพเสริมรายได้ให้กับครอบครัว ได้แก่ รับจ้าง เลี้ยงไก่พื้นเมือง เลี้ยงปลา เป็นต้น
ปัจจัยเงื่อนไขในการผลิต

๑. เกษตรกรมีการเก็บพันธุ์ข้าวไว้ใช้เอง แต่ค่อนข้างคุณภาพต่ำ เนื่องจากมีการกลายพันธุ์ ปะปนกับพันธุ์อื่นๆ
๒. เกษตรกรขาดการปรับปรุงบำรุงดิน ทำให้ดินเสื่อมสภาพ
๓. เกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยเคมีมากเกินไปจนความจำเป็น ทำให้ต้นทุนการผลิตสูง
๔. เกษตรกรใช้สารเคมีมากและบ่อย ทำให้เกิดการระบาดของโรคแมลง
๕. การผลิตส่วนใหญ่มุ่งเน้นปริมาณมากกว่าคุณภาพ ทำให้ขายได้ราคาต่ำ

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๑.๑.๑ ข้าว

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

(๑) การบริหารจัดการการผลิตข้าวมีมาตรฐาน ผลผลิตข้าวมีคุณภาพ

(๒) เกษตรกรผู้ปลูกข้าวเป็นเกษตรกรมืออาชีพ มีศักยภาพสูง รวมกลุ่มเป็นแปลงใหญ่และกลุ่มผู้ผลิตข้าวคุณภาพอย่างเข้มแข็ง

(๓) ผลผลิตข้าวปลอดภัย สามารถสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่ม

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ ยกระดับการผลิตข้าวให้ได้มาตรฐานปลอดภัย

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี

กลยุทธ์ที่ ๒ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มชาวนา

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมแปลงใหญ่

กลยุทธ์ที่ ๓ ยกระดับการแปรรูปสินค้าเกษตรปลอดภัย

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ข้าวเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

โครงการที่ ๒ เมล็ดข้าวพันธุ์ดี

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑.๒.๑ Young Smart Farmer (YSF)

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

เพื่อสร้างเกษตรกรรุ่นใหม่ เข้าสู่ภาคการเกษตร

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาเกษตรกรและองค์กรเกษตรให้มีความเข้มแข็ง มีความมั่นคงในอาชีพและสามารถพึ่งพาตนเองได้ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

โครงการที่ ๑ พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ให้เป็น Young Smart Farmer

๑.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๑.๓.๑ ที่ดิน

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

(๑) ดินมีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะสมในการปลูกพืช

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ การปรับปรุงคุณภาพดินให้มีความเหมาะสมในการปลูกพืช

โครงการที่ ๑ ส่งเสริมให้มีการปรับปรุงคุณภาพดินให้เหมาะสมกับการปลูกพืช
โครงการที่ ๒ อนุรักษ์ลดการเผาเศษวัสดุการเกษตรในไร่นา

๑.๓.๒ แหล่งน้ำ

๑) เป้าหมาย/เป้าประสงค์

(๑) เพื่อให้มีแหล่งน้ำไว้ใช้ในการเกษตรอย่างเพียงพอ

๒) กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเกษตร

โครงการที่ ๑ ขุดสระน้ำขนาดเล็กไว้ใช้ในไร่นา

โครงการที่ ๒ สร้างฝายเก็บกักน้ำเพื่อใช้ในการเกษตร

โครงการที่ ๓ พัฒนาปรับปรุงแหล่งเก็บกักน้ำให้สามารถเก็บน้ำไว้ใช้ได้

๒.สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรตำบลไผ่พระ

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุ หมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
๑.	- โครงการสู่ วิกฤตเศรษฐกิจ ด้วยปรัชญา เศรษฐกิจ พอเพียง	- พัฒนา เศรษฐกิจฐาน รากให้เข้มแข็ง - พัฒนา กระบวนการ เรียนรู้ - เสริมสร้าง ความรู้ทักษะ ต่างๆ	เกษตรกร ๒๐๐ คน	ม.๑-ม.๘ ต.ไผ่พระ	- จัดทำ โครงการ - จัดหาวัสดุโดย จัดซื้อจัดจ้าง			๒๐๐	๑๔๔,๐๐	๒๐๐	๑๔๔,๐๐	๒๐๐	๑๔๔,๐๐	๒๐๐	๑๔๔,๐๐	สำนักงาน เกษตร อำเภอ กอง สวัสดิการ อบต. ตำบลไผ่ พระ
๒	-โครงการ ส่งเสริมการใช้ น้ำหมักชีวภาพ	สร้างความ เข้าใจการผลิต และการใช้น้ำ หมักชีวภาพเพื่อ ทดแทนการใช้ สารเคมี	เกษตรกร ๖๐ คน	ม.๑-ม.๘ ต.ไผ่พระ	- จัดทำ โครงการ - จัดหาวัสดุโดย จัดซื้อจัดจ้าง			๖๐	๙,๐๐๐	๖๐	๙,๐๐๐	๖๐	๙,๐๐๐	๖๐	๙,๐๐๐	สำนักงาน เกษตร อำเภอ กอง สวัสดิการ อบต. ตำบลไผ่

ที่	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ (ระบุ หมู่บ้าน/ ตำบล เป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	งาน	งปม.	
																พระ
๓	โครงการ ส่งเสริมผลิต เมล็ดพันธุ์ข้าว พันธุ์ดี	-เพื่อให้ เกษตรกรมีข้าว พันธุ์ดีไว้ใน ตำบล -เพื่อเพิ่ม ผลผลิต	เกษตรกร ๒๐ ราย	ม.๑-ม.๘ ต.ไผ่พระ	- จัดทำ โครงการ - จัดหาวัสดุโดย จัดซื้อจัดจ้าง			๒๐	๒๗๓,๖๐ ๐	๒๐	๒๗๓,๖๐ ๐	๒๐	๒๗๓,๖๐ ๐	๒๐	๒๗๓,๖๐ ๐	สำนักงาน เกษตร อำเภอ กอง สวัสดิการ อบต. ตำบลไผ่ พระ

ภาคผนวก

โครงการและกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุน

โครงการ “สู่วิถีเกษตรธุรกิจด้วยปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง”

๑. หลักการและเหตุผล

ตามสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำการเกษตร การทำนาเป็นอาชีพหลักของชุมชน ปัญหาของเกษตรกรเหล่านั้น คือ ต้นทุนการผลิต เช่น ปุ๋ยเคมี น้ำมันเชื้อเพลิง สารเคมีกำจัดโรคแมลง มีราคาสูงนอกจากนั้น ปัญหาอีกประการหนึ่งของชุมชน คือการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ ที่ส่งผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตประจำวันของเกษตรกร ทั้งค่าครองชีพที่สูงขึ้น การขาดแคลนเครื่องอุปโภคบริโภค การจ้างงาน ฯลฯ ส่งผลทำให้รายรับไม่เพียงพอกับรายจ่ายในครัวเรือน ขาดความมั่นคงทางด้านอาหาร กลายเป็นหนี้สินภายในภาคครัวเรือนของเกษตรกร

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริชี้แนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจและเมื่อภายหลังทรงย้ำถึงแนวทางแก้ไขเพื่อให้รอดพ้น และสามารถดำรงชีวิตได้อย่างไม่เดือดร้อน ความเป็นอยู่อย่างพอเพียง ตามฐานะ ตามอัตภาพ ทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับตนเองและสามารถพึ่งตนเองได้

๒. วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ชุมชนมีพืชผักและปลาไว้บริโภคในครัวเรือน
๒. เป็นการลดรายจ่ายและเพิ่มรายได้ของครอบครัว
๓. เพื่อก่อให้เกิดอาชีพและใช้แรงงานในครอบครัวให้เกิดประโยชน์

๓. ระยะเวลาดำเนินการ

ตุลาคม ๒๕๖๖ - กันยายน ๒๕๖๗

๔. สถานที่ดำเนินการ

ดำเนินการในพื้นที่ ม. ๑-๘ ต.ไผ่พระ อ.บางไทร จ.พระนครศรีอยุธยา

๕. วิธีการดำเนินการ

กิจกรรมที่ดำเนินการ

๑. ส่งเสริมการปลูกพืชผักสวนครัวและสมุนไพรสำหรับบริโภคภายในครัวเรือนและผลผลิตเหลือแบ่งปันให้กับชุมชนตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง
๓. ส่งเสริมการเลี้ยงปลาในบ่อดินและในกระชัง
๔. ส่งเสริมการผลิตน้ำหมักชีวภาพ การผลิตฮอโมนไข่ และจุลินทรีย์สังเคราะห์แสง เพื่อลดต้นทุนการใช้สารเคมี

๕. ส่งเสริมการทำการเกษตรแบบปลอดภัย ลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต

ขั้นตอนในการดำเนินงาน

- จัดประชาคมในพื้นที่และประชุมชี้แจงโครงการฯ
- คัดเลือกผู้สนใจเข้าร่วมโครงการฯ
- อบรมให้ความรู้ผู้เข้าร่วมโครงการฯ

- จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์การเกษตร
- ประเมินผลการดำเนินงานตามโครงการฯ

๖. หน่วยรับผิดชอบโครงการ

๑. สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร
๒. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลไผ่พระ

๗. งบประมาณโครงการ

จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์ด้านการเกษตรตามโครงการฯ

- กิ่งพันธุ์มะนาว	จำนวน	๕๐๐	กิ่ง	กิ่งละ	๑๐๐	บาท	เป็นเงิน	๕๐,๐๐๐ป.
- ฟ้ายะลวยโจร	จำนวน	๕๐๐	ต้น	ต้นละ	๑๐	บาท	เป็นเงิน	๕,๐๐๐ป.
- ต้นกระชาย	จำนวน	๕๐๐	กก.	กก.ละ	๑๐	บาท	เป็นเงิน	๕,๐๐๐ป.
- ก้อนเชื้อเห็ดนางฟ้า	จำนวน	๑,๐๐๐	กก.	กก.ละ	๘	บาท	เป็นเงิน	๘,๐๐๐ป.
- เมล็ดพันธุ์แพง	จำนวน	๕๐๐	ซอง	ซองละ	๑๕	บาท	เป็นเงิน	๗,๕๐๐ป.
- ค่าเมล็ดพันธุ์ฟักทอง	จำนวน	๕๐๐	ซอง	ซองละ	๑๕	บาท	เป็นเงิน	๗,๕๐๐ป.
- ค่ากากน้ำตาล	จำนวน	๖๐๐	กก.	กก.ละ	๑๒	บาท	เป็นเงิน	๗,๒๐๐ป.
- ลูกปลานิล	จำนวน	๒๐๐,๐๐๐	ตัว	ตัวละ	๐.๒๐	บาท	เป็นเงิน	๔๐,๐๐๐ป.
- ค่าอาหารปลา	จำนวน	๑,๕๐๐	กก.	กก.ละ	๑๔	บาท	เป็นเงิน	๒๑,๐๐๐ป.

รวมเป็นเงิน ๑๔๔,๐๐๐

๘. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกรมีวัตถุดิบที่ใช้ในการประกอบอาหาร ไร่รับประทานในครัวเรือนของตนเอง เป็นการสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารในยามที่เกิดภาวะฉุกเฉิน เช่น ภาวะโรคระบาด ภาวะเศรษฐกิจ เป็นต้น
๒. ประหยัดรายจ่ายของครอบครัวและผลผลิตที่เหลือสามารถนำมาขายเพื่อเป็นรายได้ให้กับครัวเรือน
๓. สามารถขยายผลไปยังชุมชนใกล้เคียง ในการนำแนวทางไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทและอัตลักษณ์ของชุมชน และสามารถคัดเลือกให้เป็นชุมชนต้นแบบได้ในอนาคต

ชื่อโครงการ โครงการส่งเสริมการใช้น้ำหมักชีวภาพ

๑.หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันการทำการเกษตรในประเทศไทย มีการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีกำจัดศัตรูพืชจำนวนมาก สารเคมีที่ใช้มีการสะสมในดิน น้ำ และผลผลิต เป็นอันตรายต่อผู้ผลิตและผู้บริโภค จึงมีความจำเป็นจะต้องปรับเปลี่ยนระบบการผลิตใหม่ หันมาใช้น้ำหมักชีวภาพทดแทนอย่างน้อยให้ปลอดภัยต่อผู้บริโภค

กรมพัฒนาที่ดินในฐานะหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนการใช้อยู่อินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพทดแทนปุ๋ยเคมีทางการเกษตร จำเป็นต้องให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ รู้จักผลิตและใช้น้ำหมักชีวภาพและปุ๋ยอินทรีย์ทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี

๒.วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจในการผลิตและใช้น้ำหมักชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๒. เพื่อให้กลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองได้ในการพัฒนาการเกษตรแบบยั่งยืน
๓. เพื่อพัฒนาเป็นกลุ่มเกษตรกรอินทรีย์ในอนาคต

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรจำนวน ๖๐ ราย

ชนิดพืช : ข้าว

สินค้าเกษตรที่ได้รับผลประโยชน์ ข้าว , ไม้ผล , ไม้ยืนต้น

๔.ระยะเวลาการดำเนินงาน

ระยะเวลาเริ่มต้น – สิ้นสุดโครงการ ๒๕๖๖- ๒๕๖๗

๕.พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ที่ ๑ – ๙ ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๖. กิจกรรม

- กิจกรรมการจัดตั้งกลุ่ม
- การบรรยายวิธีการใช้ปุ๋ยเคมีทางการเกษตร-
- การฝึกปฏิบัติในพื้นที่สอนการบริหารกลุ่มให้แข็งแรง
- อบรมถ่ายทอดความรู้ การใช้ปุ๋ยเคมีให้เหมาะสมแต่ละพื้นที่
- มีการตรวจเยี่ยมกลุ่ม

๗.วิธีการดำเนิน

๑.คัดเลือกวิทยากรหมอดินอาสา ให้ความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรใช้อยู่อินทรีย์ทดแทนปุ๋ยเคมีทางการเกษตร

๓. อบรมเกษตรกรในการทำน้ำหมักชีวภาพ

๔. บริหารจัดการกลุ่มในการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ

๕.สร้างเครือข่ายขยายผลสู่การผลิตระดับครัวเรือน ตามวิถีชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง พึ่งพาตนเอง ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้

๕.ประสานงานกับกรมพัฒนาที่ดินหรือหมอดินอาสาประจำตำบลในการขับเคลื่อนพัฒนาการเกษตรไปสู่ระบบอินทรีย์

๖.สมาชิกควรมีการสทบเงินครั้งละ๒๐-๓๐บาทเพื่อใช้ซื้อกากน้ำตาล หรืออุปกรณ์อื่นๆที่ต้องการเพิ่มเติม

๘.งบประมาณ ๙,๐๐๐ บาท

- ถังหมัก ๑๒๐ ลิตร ๓ ถังๆละ ๕๐๐ บาท เป็นเงิน ๑,๕๐๐ บาท
- กากน้ำตาล ๒๐ กก./ถัง รวม ๖๐ กก.ๆละ ๔๐๐ เป็นเงิน ๑,๒๐๐ บาท
- ค่าอาหารกลางวัน ๖๐ คนๆละ ๕๐บาท เป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
- ค่าว่างและเครื่องดื่ม ๖๐ คนๆละ ๒๕บาท จำนวน ๒ ครั้งเป็นเงิน ๓,๐๐๐ บาท
- ค่าวิทยากร ๓๐๐บาท/ครั้ง
- เศษซากพืชในการทำน้ำหมักชีวภาพ จำนวน๑ ถัง (เกษตรกรกรรหาเอง)
- สารเร่งซูเปอร์ พด. ขอความสนับสนุนจากกรมพัฒนาที่ดิน

๙.ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- การใช้สารเคมีทางการเกษตรลดลง ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้
- ผลผลิตมีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค
- เกษตรกรมีสุขอนามัยดีขึ้น
- พื้นฟูดินให้ดีขึ้น มีความยั่งยืนทางการเกษตรและรักษาสีสิ่งแวดล้อม

๑๐. ติดตามและประเมินผล

ตรวจเยี่ยมการดำเนินงานของกลุ่มเป็นประจำทุกเดือน

ชื่อโครงการ ผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ดี

๑. หลักการและเหตุผล

อำเภอบางไทรประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการทำนาเกษตรกรพบปัญหาหลายอย่างที่ทำให้ผลผลิตของเกษตรกรได้น้อย เนื่องจากมีโรคและแมลง วัชพืชในนาข้าวเป็นจำนวนมากเกษตรกรต้องมีการหาเมล็ดพันธุ์ข้าวที่ดี ให้ผลผลิตสูง มีเปอร์เซ็นต์ความงอกสูง เจริญเติบโตเร็วสม่ำเสมอ ทนทานต่อสภาพแวดล้อม โรคและแมลงได้ดีกว่าพันธุ์ข้าวทั่วไป จึงทำให้เกษตรกรมีผลผลิตดีขึ้น ต้นทุนต่ำผลผลิตได้คุณภาพ ขายได้ราคาดีทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

๑. ให้เกษตรกรผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ดี
๒. เพื่อเป็นการเพิ่มผลผลิต มาตรฐาน
๓. ยกระดับรายได้ของเกษตรกร
๔. ฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้

๓. เป้าหมาย

เกษตรกรทำนาในตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน ๒๐ ราย

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

ปี ๒๕๖๗ - ๒๕๖๘

๕. พื้นที่ดำเนินกิจกรรม

หมู่ที่ ๑- ๘ ตำบลไผ่พระ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๖. กิจกรรม

- จัดอบรมส่งเสริมการผลิตข้าวเมล็ดพันธุ์ดี
- จัดซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าว
- จัดซื้อปุ๋ย

๗. วิธีการดำเนินงาน

- จัดอบรมเกษตรกรการผลิตเมล็ดข้าวพันธุ์ดี
- จัดซื้อเมล็ดพันธุ์ข้าว
- จัดซื้อปุ๋ย

๘. งบประมาณ

๑. เมล็ดพันธุ์ข้าว จำนวน ๒๐๐ ไร่ๆ ละ ๒๐ กิโลกรัมๆละ ๒๒ บาท	เป็นเงิน ๘๘,๐๐๐ บาท
๒. ค่าปุ๋ยเคมี สูตร ๑๖-๑๖-๘ ๒๐๐ ไร่ๆ ละ ๒๐ กิโลกรัมๆละ ๒๕ บาท	เป็นเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท
๓. ค่าปุ๋ยเคมี สูตร ๔๖-๐-๐ ๒๐๐ ไร่ๆ ละ ๒๐ กิโลกรัมๆละ ๒๐ บาท	เป็นเงิน ๘๐,๐๐๐ บาท
๔. ค่าอาหารกลางวัน ๒๐ คนๆละ ๕๐ บาท ๑ วัน	เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท
๕. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม ๒๐ คนๆละ ๒๕ บาท ๒ ครั้ง	เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท

๖.ค่าวิทยากร ๑ คน ๖ ชั่วโมงๆละ ๖๐๐ บาท
รวมงบประมาณ

เป็นเงิน ๓,๖๐๐ บาท

เป็นเงิน ๒๗๓,๖๐๐ บาท

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต
๒. เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น
๓. เกษตรกรสามารถขายเมล็ดพันธุ์ข้าวปลูก

๑๐.ติดตามและประเมินผล

เยี่ยมเยียนเกษตรกรผู้เข้าร่วมโครงการเดือนละ ๑ ครั้ง